יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען

(פולע טאבעלען פון דער מלוכה־לאטעריע זייט 8, 9)

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 163	Łódź, Niedziela, 16 lipca 1933 r.	עלפטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, כ״ב תמוז תרצ״ג	№ 163

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71־224 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

דער פאקט פון 4 מלוכות

איז נעכטען אונטערגעשריבען געווארען אין פאריז

פ א ר י ז, 15 (ספ. טעל.)

היינט איז אונטערגעשריבן געווארן דער פאקט פון 4 מלוכות. דער האלב אפיציעלער קאמוניקאט שטעלט פעסט, אז דער פאקט האט אנ׳ערשטקלא־סיגע בעדייטונג. קודם כל וועט ער ברענגען צו אנ׳אפשפאנונג פון די פראנצויזיש־איטאליענישע בעציהונגען און דאן גיט ער די מעגליכקייט פון פערשטענדיגונג און ציזאמענארבייט פון 4 גרויסע מלוכות.

גיגאנטישע פליה־רייזע איבערן אקעאן

ניו־יארק—בערלין איז ניו־יארק—קאוונא

נ י ו - י א ר ק, 15 (ספ. טעל.)

פון ניו־יארק איז ארויסגעפליגען צו א רייזע ארום דער וועלט דער בעקאנטער אמעריקאנער פליהער ווילי פאסט, דער ערשטער עטאפ פון דער רייזע זאל זיין ניו־יארק־בערלין.

נ י ו - י א ר ק, 15 (ספ. טעל.)

צוויי ליטווישע פליהער זענען ארויסגעפלו־גען איבערן אטלאנטיק פון ניו־יארק קיין קאוונא

ווירטשאפטליכער ראט אין דייטשלאנד

ב ע ר ל י ן, 15 (ספ. טעל.)

היטלער האט געשאפען א ווירטשאפטליכען גענעראל ראט אלס בעראטונגס ארגאן ביי דער רייכסרעגירונג.

אין ראט זענען בעשטימט געווארן צווישען אנדערע: קרופ, טהיסען און באנקיר פעגלער.

א מענש, וואס האט אונטערגעצונדען 125 בנינים

ער האט געהאט פערגעניגען צו זעהען פייער

ב ע ר ל י ן, 15 (ספ. טעל.)

די פאליציי אין קעניגסבערג האט ארעסטירט א געוויסען פערנע ראקטאר, וועלכער האט אין פערלויף פון 2 יאהר אונטערגעצונדען 125 בנינים. ער האט ערקלערט, אז ער האט געפיהלט א בעזונדער פערגעניגען, זעהענדיג פייער. אויף זיין פערטיידיגונג האט ער ציגעגעבען, אז דורך די פערניכטונגען האט ער צוגעשטעלט ארבייט די ארבייטסלאזע ביים אויסבויען די פערברענטע הייזער.

וויכטיג נייעס פאר די שפילער פון דער מלוכה־לאטעריע

ווי מיר דערוויסן זיך, איז איינע פון די סיבות, וועלכע האט בעוואויגן די גענעראל־דירעקציע פון דער מלוכה־לאטעריע צו פערקירצען די צייט פון דער ציהונג פון דער 5־טער קלאס פון דער 27־טער לאטעריע ביז צו 15 טעג — געווען דאס צואיילען דעם טערמין פון דער ציהונג פון דער 1־טער קלאס פון דער פארשטעהענדער 28־טער לאטעריע. די ציהונג פון דער 1־טער קלאס פון דער נאהענטסטער לאטעריע וועט פארקומען שוין אין אקטאבער און נישט אין נאוועמבער,, ווי דאס איז געווען געוועהנליך ביז איצט. דאס צואיילען אויך א גאנצען חודש די ציהונג פון דער 1־טער קלאס האט געמוזט אויטאמאטיש האבען א השפעה אויף דער צייט פון דער ציהונג פון דער 5־טער קלאס.

מיר שטרייכען נאך אמאל אונטער מיט דער גאנצער פעסטקייט, אז דאס פערקלענערן די צאהל טעג פון דער ציהונג פון דער 5־טער קלאס האט לחלוטין קיין השפעה נישט אויף דער הויך און צאהל פון די געווינסטען, אלע אנגעצייכענטע אין שפיל־פלאן געווינסען פון דער 5־טער קלאס אין דער צאהל פון 45326 און 1200 טרייסט־געווינסען, וועלכע וועלען אויסגעלאסעוועט, און נאר דאס רעאליזירען פון די האפנונגען וועט פארקומען גיכער ווי ביז יעצט.

* * *

אין שייכות מיט דעם צוגעאיילטען טעמפא פון דער ציהונג פון דער 5־טער קלאס פון דער לויפענדער לאטעריע, וועט נישט זיין איבעריג צו דערמאנען די שפילער וועגען דער נויטווענדיגקייט פון א גיכער דעציזיע ביים אויסטוישען די לאסען. דער שפילער, וועלכער האט אין די ערשטע טעג פון דער ציהונג פון דער 5־טער קלאס געווינען דעם בידריגסטען געווינס און וויל נישט פערליהרען די שאנסען צו די גרויסע געווינסטען מיט דעם מיליאן זלאטעס אין דער שפיץ, — מוז זיך צואיילען מיטן אויסטוישען דעם געוויזענעם לאס אויף א נייעם לאס, אויב פערשטענדליך, עס וועלען נאך זיין אזעלכע לאסען.

* * *

נישט איינמאל הערען זיך פערשידענע תרעומות פון די שפילער, וועלכע בעקלאגען זיך אויף דער נישט־געהעריגער בעדינונג פון דעם אדער יענעם קאלעקטאר. זעהר אפט זענען די פרעטענזיעס פון די שפילער גרונדלאז, ווייל דער כלל קאלעקטארען בעשטעהט פון זעהר סאלידע און ערפאהרענע סוחרים. עס קאן זיך אבער טרעפען אין די רייהען פון די קאלעקטארען נישט קארעקטע אדער גאר אפשר געוועהנליכע אפעריסטען. אין אזא פאל דארף דער בע׳עילה־טער שפילער אבשטאט צו בעקלאגען זיך, זיך ווענדען פערזענליך אדער בריפליך צו דער דירעקציע פון דער לאטעריע, וועלכע וועט היכף ערטיילען איהם יעדע סאטיספאקציע.

יודישע הילף־געזעלשאפט פאר ארימע „עזרת עניים" לאדז, אלעקסאנדריסקא 19

היינט, זונטאג, דעם 16־טען יולי 3 נאכמיטאג קומט פאר א גרויסע

גארטען־פערוויילונג

פארק „העלענאוו"

פראגראם: — אין — 1) ארטיסטישע נומערן אונטער דער לייטונג פון ליבלינג פון פובליקום יעזשי לענסקי אויסגעפיהרט דורך ערשטקלאסיגע ארטיסטען (פרעהליכע לידלעך, פאראדיעס, עקסצענטרישע טענץ, א וואקאלער דועט און אנדערע). 2) סימפאנישער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ט. רידער. 3) טענץ אונטער דעם פרייען הימעל. 4) פאנטאזי־לאטעריע און בענגאלישע פייערן. -:- די ארטיסטישע אויפטריטען הויבען זיך אן 9 א זייגער אווענד.

איינטריטס־פרייז: 1 זל. — פאר יוגענד און מיליטער־לייט 50 גר.

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז.

מיטוואך, דעם 19/7, 8.30 אווענד קומט פאר אין פארק „העלענאוו"

א פייערליכע הערצל־אקאדעמיע

פארק „העלענאוו"

מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען: דער עהרען־פרעזעס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען פון רעליגיעזע און נאציאנאלע לידער דער אבערקאנטאר פון דער טלאמאצקער סינאגאגע אין ווארשא

דעפ. יצחק גרינבוים און דעפ. ד״ר י. ראזענבלאט.

משה קוסעוויצקי

אין מוזיקאלישען טייל וועט אויפטרעטען מיט א רייכען פראגראם ביים קלאוויר: פר. ליכטערמאז־דאווידאוויטש. פון 6 ביז 9 אווענד וועט דער לאדזער סימפאנישער ארקעסטער אונטער לייטונג פון דיר. טעאדאר רידער שפילען ספעציעלע יודישע מוזיק.

בילעטען צו 1.09 זל. צו בעקומען: אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, שרודמיעסקא 29, „התחיה" פילסודסקיעגא 66, „תוצרת הארץ" שרודמיעסקא 3, אין דער צוקערניע פיעטריקאווער 12, גורין, נאוואמיעסקא 15, וויינבערג, נאוואמיעסקא 30 און אין טאג פון דער אקאדעמיע ביי דער קאסע פון „העלענאוו"

Łódzkie Towarzystwo Zachęty do Wyścigów Konnych

22, 23, 29, 30/7
5/8, 6, 12, 13, 15,
19, 20/8 r. b.

פערד־געיעגען אין לאדז

(Tor w Rudzie Pabianickiej)

אנהייב פון די געיעגען פינקטליך 3.30 נאכמיטאג. צופאהר אויף די געיעגען מיט דער צופאהר־קאלייקע פון ריימאנט־פלאץ געזיכערט שוין פון ערעפנונגס־טאג ביז ענדע פון די געיעגען.

פערלעגענע שטייערן פון פאַרז 1 אָקטאָבער 1931

ווערן פונאנדערגעלעגט ווערן אויף לאנגטערמיניגע ראַטעס ביז 10 יאָהר

וואַרשא, 1. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) היינט איז אוועגד איז אונטער'ן פאָרזיך פון פרעמיער יענדזשעיעוויטש פאָרגעקומען אַ זיצונג פון עקאָנאָמישען קאָמיטעט ביים מיניסטאָרען־ראַט, אויף וועלכען ס'זענען בעטראַכט געוואָרען איניגע אַקטועלע פּראָבלעמען.

ס'איז אויסגעהערט געוואָרען דער בעריכט פון אַרבייטסלאָזען פאָנד און ס'זענען אָנגענומען געוואָרען בעשלוסען וועגען די אַרבייטען פון קאָמיטעט אויפ'ן יאָהר 1934/35.

ס'איז אויך אויסגעהערט געוואָרען דער בעריכט פון פרעזעס פון „באַנק גאָספּאָדאַרסטווא קראַיאָוועגאָ" וועגען דער אַקציע, צו שטיצען די בויבעוועגונג. דאַן איז בעריהרט געוואָרען די פראַגע וועגען פערלעגענע שטייערן. ס'האַנדעלט זיך וועגען די פערלעגענע שטייערן פון פאַר'ן 1. אָקטאָבער 1931, די דאָזיגע שטייערן וועלען פונאַנדערגעלעגט ווערן אויף לאַנג־טערמיניגע ראַטעס ביז 10 יאָהר.

הלוואה פון 2 מיליאָן פונט

פאַר אראבישער קאָלאָניזאַציע

לאָנדאָן, 15. (יט"א טעלעגראַפיש) דאָס ענגלישע קאָלאָניען־מיניסטעריום האָט בעשטימט אַן הלוואה פון 2 מיליאָן פונט פאַר אַראַבישער קאָלאָניזאַציע אין פאַלעסטינע. אין ענגלישען פּאַרלאַמענט האָט דער קאָלאָניען־מיניסטער וועגען דעם ערקלערט, אַז די רעגירונג גרייט צו אַ ספּעציעלען פּראָיעקט וועגען דער דאָזיגער הלוואה.

ס'פערמעגענס פון אלע יודישע הילף־אָרגאַניזאַציעס אין דייטשלאַנד ווערט קאָנפיסקירט

בערלין, 15. (יט"א טעלעגראַפיש). די דייטשע רעגירונג האָט פאָראָרדענט צו קאָנפיסקירען דאָס פערמעגען פון אַלע יודישע הילף־אָרגאַניזאַציעס און געלעגט אַן אַרעסט אויף זייערע קאָנטעס אין די בענק.

קאָנגרעס פון פראַנצויזישע סאָציאַליסטען

דער לינקער פליגעל האָט אַ מעהרהייט

פּאַריז, 15. (ספ. טעל.) אין די פּאָליטישע קרייזען אינטערעסירט מען זיך שטאַרק מיט'ן קאָנגרעס פון דער פראַנצויזישער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי, וואָס הויבט זיך אָן מאָרגען.

טייל פובליציסטען רעכענען אויס, אַז די רעזאָלוציעס פון „באַטאַ סאָציאַליסט" (פויל פאַר און זשיראָמסקי), וועלכע שטעלט אויף אַ שאַרפען אופן דעם פּאַרלאַמענטאַרישען קלוב צוליב זיין שטימען פאַר'ן בודזשעט וועט האָבען אַן אַבסאָלוטע מעהרהייט פון 2200 שטימען די רעזאָלוציע פון „ניי סאָציאַליסט" „רענאָדעל — מאַרקע (וועט בעקומען די קלענסטע צאָהל שטימען — בערך 750. דער צענטער) וועגמאַ — וועלכער דריקט אויס זיין בערויגונג צוליב דער האַנדלונג פון פּאַרלאַמענטאַרישען קלוב און פאָדערט אייגנוואַהלטע די איינהייט פון דער פּאַרטיי, וועט האָבען אַנ'ערך פון 1100 שטימען.

ווינער פרעסע שרייבט ווייטער וועגען היטלער'ס יודישער אָפּשטאַמונג

וויען, 15. (יט"א טעלעגראַפיש) די היגע פּרעסע ברענגט ווייטערע ידיעות וועגען היטלער'ס יודישער אָפּשטאַמונג.

ווי עס שטעלט זיך אָבער אַרויס, האָבען די אַלע בעריכטען אַ גאַנץ קנאַפּען יסוד.

ביי וועמען היטלער נעמט צו דאָס בירגער־רעכט

בערלין, 15. (יט"א טעלעגראַפיש) די דייטשע רעגירונג האָט בעשלאָסען צו רעווידירען דאָס בירגער־רעכט פון די דייטשע בירגער, וועלכע האָבען בעקומען זייער בירגער־רעכט אין דער צייט פון 9. נאָוועמבער 1918 ביז'ן 30, יאַנואַר 1933.

פוילען בעקומט די עלעקטריפיקאַציע־הלוואה

וואַרשא, 1. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) היינט איז אַרויסגעפאָהרען קיין לאָנדאָן וועגען פינאַנצירען די עלעקטריפיקאַציע־הלוואה דער ווייצע־פינאַנץ־מיניסטער קאָץ.

ד"ר מעד.
מ. העללער
ספעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
8 טראַוגוטא 8, טעל. 17989.
נעמט אָן ביז 10 פריה און פון 4–8 אָוו.
פאַר פרויען אַ ספעציעלע וואַרטע־זאַל.
אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

פאַרטראַג פון י. מ. ווייסענבערג
קומט פאַר מאָנטאָג, דעם 17. ד. ח. 9 אין אָוונט,
אין לאָקאַל פון צענטר. סוחרים־פעראיין, פּעטריק. 10
מיט פאָלגענדע טעזען: 1) פּאַלעסטינע אין ליכט פון דער יודישער פּאָליטיק און פּאַלעסטינע אין ליכט פון דער ענגלישער פּאָליטיק; 2) די אויסראָטונגס־פּאָליטיק פון היטלער'ן געגען די דייטשע יודען און די בּאָיקאָט־פּאָליטיק פון יודען געגען היטלער'ן; 3) קאָנסטרוקטיווע הילף פאַר'ן יודישען ווירטשאַפטליכען לעבען, ווי: שטאַרקען דעם האַנדעל, האַנדווערקער און גרינדונג פון קאַסעס.
בילעטען פון 75 גר. אָן צו בעקומען אין צוקערניע „סטאַריא", פּיעטרקאָווער 27 און אין לאָקאַל פון סוחרים־פעראיין, פּיעטרקאָווער 10 אין די פאַר־און נאָכמיטאָג־שעה'ן.

אכטונג! עקסקורסאַנטן קיין ארץ־ישראל
דער טערמין איז שוין בעשטימט.
אַלע פערשריבענע דאַרפען זיך מעלדען מאָרגען, פרייטאָג. נייע איינשרייבונגען ווערען אָנגענומען נור ביז'ן 20. יולי. איילט, ווייל ס'איז בענוּעניצט.
אינפאָרמאַציעס ערטיילט „תוצרת ארץ־ישראל"
לאָדז, שרודמיעסקא 3 טעגליך פון 10–1 און פון 4–7.

"איבעראשענדע נייעס!"
מאָרגען, שבת, דעם 15 יולי
ווערט געעפענט
צום ערשטען מאָל אין לאָדז
א כלאָדניע,
דאַנסינג און פייף
„MOULIN BLEU"
אין דעם הערליך־רעמאָנטירטן לאָקאַל
פּאָלודניאָווא 10
„פייף" מיט קאָנסומציע 60 גר.
דאַנסינג — — — — — — 80 גר.
ערשטקלאַסיגער אָרקעסטער
שבת און זונטאָג פאַראַנקעס.

בעקאנטמאכונג.
דערמיט האָבען מיר דעם כבוד מיטצוטיילען, אַז פון 10־טען ליפּיעץ איז אונזער לאַגער געוואָרן איבערגעטראָגן פון נאָוואָמיעסקא 22
אויף 18 נאָוואָמיעסקא 18
(פראָנט־געשעפט)
וואו מיר וועלען בעזיצען ווייטער דעם אויסשליסליכען פערקויף פון בלאָוואַט אויסאַרבייטונגען פון די פירמעס:
Tow. Akc. Zakład Żyrardowskich
BRACIA CZECZOWICZKA ANDRYCHóW.
B. A. GLIKSMAN Sp. Akc, F. JARISCH,
M. SILBERSTEIN Sp. Akc.
זאָווי פון משעכישע סחורות א. א. מיר עמפּפעהלען זיך דער ג' קונדשאַפט
מיט אַכטונג
F-ma M. L. Regensberg
18 Nowomiejska 18, tel. 209-30.

Lekarz-Dentysta
Jakób Karmazyn
2 Południowa 2
צוריקגעקעהרט.
נעמט אָן פון 9–1 און פון 3–7 נאָכמ.

איינקויף פון גאָלד זילבער ביזשוטעריע און לאָמבאַרד־קוויטעם צו די אַלערהעכסטע פרייזען געוויסענהאַפטע בעדינונג.
I. SOŁOWEJCZYK
פּיעטרקאָווער 27
(פריער שרודמיעסקא 5)

אַ הויז בּיליג צו פערקויפען. פּרייז ביז 15 טויזענט זל. צו ערפאַהרען ליאַנאָווסקעגאָ 27, וואוינונג 16, מעקלערס געוויינשען.
3745

הערינג
אכטונג, גענועלבער און רעסטאָראַטאָרען!
מיר האָבען בעקומען אַ קליינעם פּאָסטען די ערשטע אין לאָדז
„ביילע"־מאַטיעס (שוויקעס)
הערינג
ערשטקלאַסיגע סחורה.
צו דער בעקוועמליכקייט פון דער ג' קונדשאַפט פערקויפען מיר שאַקען־ווייז צו אויסנאַהמס ביליגע פרייזען.
מיט אַכטונג „KOLONIAL-TOW"
2 ראַזוואַניצקאַ 2
3733

בעקאנטמאכונג.
דער רודער־פּאַביאַניצער רב שליט"א
חבר לאגודת הרבנים בפּוילין, האָט זיך איבערגעצויגען אויף
וואָלבאָרסקא 10 פראָנט 2־טער שטאָק
ערלעדיגט אַלע רבנישע ענינים ווי שאלות, ד"ת און בוררת.

אויפפאָדערונג!
דערמיט פאָדער איך אויף דעם לאָקאַטאָר
מרדכי קליינלערער
לימאַנאָווסקיעגאָ 10
אַזוי ווי ער איז מיר שולדיג פאַר 7 קוואַרטאַל דירה־געלד, בין איך בערייט איהם צו שענקען דאָס געלד, און צוצאָהלען נאָך 200 זל. אויב ער וועט מיר גוטוויליג ליידיג מאַכען די וואוינונג ביז'ן 20/7 ד. י. אימפאַלס נישט, וועל איך זיין געצוואונגען אויסצופיהרען די עקסמיסיע און ער אַליין וועט טראָגען די קאָנסעקווענצען דערפאַר.
מיט אַכטונג
איינענטימער פון הויז
אויף לימאַנאָווסקיעגאָ 10.
3740

1 שטימט פאַר דער ליסטע נומער 1
ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין לאָדז.
גרויסע קאָנגרעס־וואַהל־מיטינגען
היינט, זונטאָג, דעם 16 יולי, 5 נאָכמ. אין לאָקאַל פון קבוץ „ביל"ו" (6־טער שערפּיען 25) אַ מיטינג פאַר קליינהענדלער מיט אַנטייל פון לאָווניק אַלעקסאַנדער יאַעל, פּרעזעס פון קליינהענדלער־פעראיין ה' ווייצענפעלד און ש. ליפּעל.
3758
מאָרגען, מאָנטאָג, ד. 17 יולי, 8.30 אָוונט אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע (שרודמיעסקא 29) אַ גרויסער וואַהל־מיטינג מיט'ן אַנטייל פון: דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט, משה לימאַן און מ. קאַרא.
ציוניסטען שוקלים קומט מאַסענווייז! שטימט פאַר ליסטע נ' 1

ווילכטיג פאַר דער אָרימער לאָדזער בעפעלקערונג
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז ס'איז ערעפענט געוואָרען דאָס
אמבולאטאריום
ביים פעראיין „מלבוש ערומים"
שענקיעוויטשא 3/5.
וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן אָרט. שיקט אויך אַרויס דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען מיט וויזיטען אהיים
נעהמט אויך אָן געבורטען און אַלע אַרט אָנאַליזען. מינימאַלע אָבצאָהלונגען. די פערוואַלטונג.

שטריק־נאָדלען!
רעקלאַמע־חודש! —::— רעקלאַמע־חודש!
איבעראַשענדע נייעס פאַר אַלע שטריקער און שטרימף־פאַבריקאַנטען!
שווייצאַרישע נאָדלען, פּרימאַ קוואַליטעט צו אַלערליי סיסטעמען שטרימף־ און שטריק־מאַשינען שוין דאָ אויף לאַגער און זענען צו בעקומען אין דעם איבעראַל־בעקאַנטען הורט־ און דעטייל־געשעפט
ד. דינין, לאָדז
11. ליסטאָפּאַד № 2
(פריהער קאָנסטאַנטינער, ביי פּריוואַטיסס־פּלאַץ).
אכטונג!
פון 10. יולי א רעקלאַמע־חודש
פאַר דעטייל־פערקויף פון אַלערליי שטרימף־ און שטריק־נאָדלען צו אויסערסט ביליגע פרייזען.
שפּריצ־מאַשין־נאָדלען

כירורגישער קאַבינעט
Dr. Szreiber
איז בעזאָרגט איבערגעטראַגן אויף
Narutowicza № 9
tel. 122-95.
אָפּעראַציעס, אַמבולאַנטאָרען, הילף ושיכלעטעס או"ח
לעטשניצע־פרייזען
נעמט אָן פון 2—3 נאָכמ. און פון 7 — 8.30 אָוו.

מאַשין־מצות
געבאַקען יעדען טאָג פרישע און דינע,
מצה־מעהל ווי אויך סוכאַרקעס
לויט קאַרלסבאַדער סיסטעם, ווי אויך
פריהשטיקען,
יאַרסקע מיטאָגען
און אָוונטברויטען
עמפּפעהלט די בעקאַנטע צוקערניע
N. Weinberg
פּיעטריקאָווער 38
טעל. 143-82
פערסלענערטע פרייזען

מאָדערנע
געוועלבער
מיט וואוינונגען אָדער אָהן, ווי אויך אַ גרויס ריגלאָווע האַנדעלס־לאָקאַל געאייגנעט אויף אַנ'אַפּטייק, קאָוויאַרניע א.א.וו. אויף זאַוואַדזקאַ 11
באַלד צו פערדינגען.
צו ערפאַהרען אויפ'ן אָרט. 3742

Biuro tłomacza
przysięgłego
Olgi Markusówny
przeniesione zostało
z ul Andrzeja 7
na ul. Piotrkowską 53
tel. 243-43.
1073

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
פרויען־קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעהמט אָן פון 4–8 אָוונט.

Dr. med.
Haltrecht
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־און געשלעכטס־קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן פון 8—11 פריה, פון 1—2 מיטאָג און פון 5—9 אָוונט. זונטאָג פון 10—1 בייטאָג
אַלע אַרט אַנאַליזען.
פאַר אַרבייטסלאָזע לעטשניצע־פרייזן

שוידערליכע אילוסטראציע פון דער טראגישער לאגע פון שטאטסלאזע

א שטאטסלאזער 50-יאריגער קראנקער יוד מוז פערברענגען א גאנצען מעת-לעת אויף א גרעניץ-בריק צווישען פוילען און טשעכאסלאוואקײ

פ ר א ג (י.ט.א.) פון דער פויליש-טשעכישער גרעניץ - שטאדט צעשין ווערט מיטגעטײלט וועגען פאלגענדען פאל, וואס אילוסטרירט בולט די טראגיק פון דער לאגע, אין וועלכער עס געפינען זיך די יודישע שטאטלאזע.

דער 50-יעהריגער שטאטסלאזער עקיבא ראזענפעלד, א נירען-קראנקער, איז מעהרערע מאהל ארויסגעוויזען געווארען פון טשעכאסלאוואקײ קײן פוילען און צוריק. הײנטיגען מיטוואך האט זיך פאר ראזענפעלד'ן געשאפען אזא לאגע, אז מען האט איהם נישט ארײנגעלאזען נישט אין אײן זײט און נישט אין דער צווײטער. דער אומגליקליכער יוד איז געבליבען אויף דער גרעניק - בריק, וואס פערבינדט די טשעכישע זײט פון צעשין מיט דער פוילישער און פערבראכט אויף דער בריק גאנצע 24 שעה ביז דאנערשטאג. יודישע גרעניק-אײנוואוינער האבען דעם קראנקען 50-יעהריגען ראזענפעלד געבראכט עסען און א קישען צוצושפארען דעם קאפ. עטליכע טשעכישע זשאנדארמען האבען ראזענפעלדן ארעסטירט. דער צופלאנטער יוד האט ערשט אין ארעסט - הויז זיך געקענט „אויסרוהען" נאכ'ן פערברענגען א גאנצען מעת לעת אויף דער בריק. א דעלעגאציע פון דער יודישער קהלה אין טשעכיש טשעשין האט זיך בעמיהט אויפצונעמען צו ווערען דורך דעם בעצירקס פארשטעהער, וועלכער האט זיך אבער אפגעזאגט אויפצונעהמען די יודען.

ווירטשאפטליכער נישט-אנגרייפס-אפמאך

סאוויעטישער פארשלאג אויף דער עקאנאמישער קאנפערענץ ווערט געשטיצט דורך פוילען

לאנדאן, 15. (ספ. טעל.) אויף דער היינטיגער פלענאר-זיצונג פון דער עקאנאמישער קאמיסיע איז בעהאנדעלט געווארען דער סאוויעטישער פארשלאג וועגען שליסען א ווירטשאפטליכען נישט-אנגריף אפמאך צווישען די מלוכות. דער פוילישער דעלעגאט סאקאלאווסקי האט געשטיצט דעם סאוויעטישען פארשלאג.

נאך איהם האט גענומען א ווארט דער סאוויעטישער דעלעגאט מיעולאאוק. ער האט געדאנקט דער פוילישער דעלעגאציע פאר איהר שטיצען דעם סאוויעטישען פארשלאג. די סאוויעטישע רעגירונג — האט ער געזאגט — שאצט אפ ווי געהעריג דעם פוילישען ווילען צו מיטארבייט. אין ווייטערדיגען טייל פון זיין רעדע האט ער פערטיידיגט דעם פארשלאג. פון די אנדערע מלוכות האבען דעם פארשלאג געשטיצט די פארשטעהער פון אירלאנד און טערקיי.

דער סאוויעטישער פארשלאג איז איבערגעשיקט געווארען אין א ספעציעלער אונטער-קאמיסיע.

גרויסע פערטיידיגונגס-רעדעס אויפן פראצעס פון די „צענטראלעוו"-אנפיהרער

ווארשא, 15. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) בעכטען, אין דריטען טאג פון פראצעס, האט דער אינטערעס זיך אביסעל געהויבען: ס'האבען אנגעהויבען רעדען די פערטיידיגער.

טאקע צוליב דעם איז שוין געקומען אביסעל פובליקום און ס'זענען אויך געקומען די אנגעקלאגטע — יערענפאלס דער רוב פון זיי. די ערשטע פערטיידיגונגס-רעדע האט געהאלטען אדוו. לאנדוי — דער פערטיידיגער פון ראדיקאלען פאלקס-פארטײ ד"ר פוטעק. סיי ער און סיי די ווייטערדיגע פערטיידיגער האבען אונטערגעהאלטען די טאקטיק פון דער בעשולדיגונג וועגען די „אפגעשוואכטע לײדענשאפטען" און „רוהיגער אטמאספער".

די רעדע פון אדוו. לאנדוי האט געטראגען א ריין יורידישען כאראקטער.

אײנע פון זײנע יורידישע קאנצעפציעס בעשטײט דערין, אז די אנגעקלאגטע האבען אלס פאליטיקער געווירקט אין זין פון געצוואונגענער זעלבסטשוץ און לויט'ן געזעץ איז געצוואונגענע זעלבסטשוץ נישט שטראפבאר.

— אויב — זאגט ער — דעפ. טשאלקאש האט פרעגע-ווייז געזאגט, אז דער „צענטראלעוו" איז געווען א שטאב האט די פראקוראטור דאס באלד גענומען ווערטלעך און עס אויסגעטײטשט אזוי, אז דער „צענטראלעוו" איז געווען געבויט אויף מיליטערישע יסודות, כדי צו קענען אדורכפיהרען א בעוואפענטען אויפשטאנד. איך וויל דעריבער הערען, אז דער עדות ראטײ האט כאראקטעריזירט דעם „צענטראלעוו", אלס אכסניה, הלמאי — פרעג איך — פאדערט נישט דער פראקוראר, מען זאל די אנגעקלאגטע בעשטראפען פאר אנפיהרען מיט אן אײנפאהר-הויז אהן א פאטענט?

אדוו. בענקעל רעדט הויפטזעכליך וועגען מיליץ און וועגען דעם, אז פ. פ. ס. האט נישט פערנומען זיך מיט צוגרייטען א בעוואפענטען אויפשטאנד.

ווארשא, 15. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) הײנט האבען ווײטער גערעדט די אדוואקאטען ארבאנאוויטש און בארטשיקאווסקי.

איטאליענישע עסקאדרע אריבערגעפלויגן דעם אטלאנטיק

קארטרייט, 15 (ספ. טעל.)

די עסקאדרע פון די איטאליענישע אעראפלאנען האט היינט 2 א זייגער מיט 28 מינוט זיך אויפגעהויבען צו פליהען ווייטער קיין ניו ברונסוויק אין קאנאדע.

מאנטרעאל, 15 (ספ. טעל.)

די 24 איטאליענישע הידראפלאנען זענען אנגעקומען קיין מאנטרעאל.

סאוויעטען מאכען גרויסע בעשטעלונגען אין פוילען

וארשא, 15 (ספ. טעל.)

די סאוויעטישע האנדעלס-געזעלשאפט „סאוופאלטארג" פיהרט אונטערהאנדלונגען מיט פוילישע פאבריקען וועגען גרעסערע בעשטעלונגען פון מאשינען פאר די סאוויעטען. די בעשטעלונגען זאלען זיין אויף א סומע פון עטליכע הונדערט טויזענט דאלאר.

פרענטש-בעריכט — פרא אראביש

לאנדאן, 15. (יט"א טעלעגראפיש) עס איז פערעפענטליכט געווארען דער פרענטש-בעריכט, וועלכער איז פרא אראביש.

דאלאר—6,12

וארשא, 15 (טעלעפאניש)

אויפן פריוואטען דאלאר-מארק איז דער קורס געשטיגען צוליבן פעהלען פון מאטעריאל. די באנק-פאלסקי קויפט א גרויסע צאהל דאלארען צו 6,12, און פריוואטען-פערקעהר האט מען געצאהלט 6,25.

אויסטראלישע רעגירונג גרייט צו גרינדען אין צפון-אויסטראליע א גרויסע קאלאניע פאר דייטשע יודען

מעלבורן (יט"א) די אויסטראלישע פעדעראל רעגירונג האט אויסגעדריקט די גרייטקייט אויסצוטיילען אין צפון אויסטראליען א שטח אויף גרינדען א גרויסע יודישע קאלאניע מיט דער אויסזיכט צו בעזעצען אויף איהר יודישע פליטים פון דייטשלאנד.

בײ נעווראלגיע, מיגרען

און פערשידענע עהנליכע שמערצען ווירקען טאגאל-טאבלעטקעס שנעל און זיכער. אפילו אין פארעלטערטע פאלען האט מען מיט טאגאל דערגרייכט אונגעווענהנליך גוטע דערפאלגען. טויזענדער דאקטורים האבען אנערקענט די גוטע ווירקונג פון טאגאל. פרוווט אליין אויס און איבערצייגט אייך! אין אלע אפטייקען

וױיטערע רעוועלאציעס פון דער עסטרײכישער פרעסע

וועגען דער יודישער אפשטאמונג פון אדאלף היטלער'ן

וואס דערצעהלט א וויענער יוד, א כלומרשטער קרוב פון היטלער'ן

וויען, (י.ט.א.) די היימוועהר פרעסע פון נעכטען אווענד ברענגט ווייטערע סענסאציאנעלע מעלדונגען ארום דער פראגע וועגען היטלערס יודישער אפשטאמונג.

א געוויסער אטא מילער, א יודישער הענדלער פון ראמש סחורות אין ווינער יודישען קווארטאל, וועלכער זאל כלומרשט זיין א קרוב פון אדאלף היטלער'ן, האט איבערגעגעבען פרעסע פארשטעהער זכרונות פון זיין פאטער וועגען גע שמדטען צווייג פון זיין משפחה. צווישען אנדערען ווערט אין די זכרונות דערצעהלט, אז א קרוב אין דער משפחה, אברהם היטלער, האט זיך געשמדט און בעקומען דעם טויף-נאמען איגנאץ. דער דאזיגער אברהם-איגנאץ היטלער איז געווארען אן אנטיסעמיט און דעמאלס האט דער יודישער טייל פון דער משפחה איבערגעריסען אלע בעציהונגען מיט די קריסטליכע היטלערס.

אטא מילער שעמט זיך מיט דער כלומרש'טער קרובהשאפט מיטן דייטשען רייכס-קאנצלער. ער זאגט, אז ער ווייס נאטירליך נישט, צי אדאלף היטלער שטאמט טאקע פון דער געטויפטער ליניע פון זיין משפחה.

די היימוועהר פרעסע שטעלט אבער פעסט, אז אטא מילער איז א קרוב פון אדאלף היטלערן, די קרובהשאפט זאל שטאמען דורך זיין באבען, ראזאליא מילער.

ארום די רעוועלאציעס פון דער היימוועהר פרעסע צוואקסט זיך א געוואלדיגע סענסאציע. די רעדאקציעס פון דער דאזיגער פרעסע ווערען כסדר בעזוכט דורך פיעל נייגעריגע, וואס קוקען אן די ענטשפרעכענדע דאקומענטען און פערגלייכען זיי מיטאנאנד. צווישען אנדערע האבען זיך מיט די דאקומענטען פון דער היימוועהר פרעסע פער אינטערעסירט די פרעסע אטאשע'ס פון אייניגע געזאנדשאפטען.

„אבענדבלאט" (היימוועהר) טיילט מיט, אז די נאציאנאל סאציאליסטען דראהען נקמה צו נעמען פון דער „פעריודעשטער" היימוועהר אין פאל, אויב איהר פרעסע וועט נישט אפשטעלען די רעוועלאציעס.

שרײ! בינע!

אין סקאלא-טעאטער

גארדעראבע פרײ!

מארגן, מאנטאג, ד. 17 ד. ח. 9 אווגוסט

פאפולערע פארשטעל.

אלע גרײטען זיך צו דער פארשטעלונג.

בילעטען פון 50 גר. און צו בעקומען אין „ארבייטער-ווינקעל", פאלודניאווא 20, און אין טאג פון דער פארשטעלונג — בײ דער קאסע פון „סקאלא"

ווילנער טרופע

אנפ.: מ. מזאה.

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטאריש פון 9 ביז 1 און פון ... ביז 7.30 אווענד.

פאר

גאלד, ביזשוטעריע

און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

די נײעסטע מאדעלען

זומער-שיך

און פלעציאנקעס

אין א רייכע אויסוואהל עמפפעהלט

A. Ogórek

11 ZAWADZKA 11.

אנאנסן אין „נײעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

א וויכטיגע ליקווידאציע אין לאדז!!!

צוליב וויי חיים מענדראווסקי, אגראראווא 8 האט ליקווידירט זיין געשעפט פון יודישע לאנגע מלבושים און איז געפאהרען קיין ארץ-ישראל, צוליב דעם האב איך

ה. שניצער

גנאוואמיעסקא 3

אין הויף געוועלב 39

פערגרעסערט מיין געשעפט פון יודישע לאנגע מלבושים, וואו מען בעקומט זיידענע יובעצעס, שלאף-רעק, אלפאגענע, ציגענע, האלב-וואלענע כאלאטלעך. זומער- און ווינטער-פאלטענס. געהעקטע אנציגער פאר דערוואקסענע און פאר קינדער פון די בעסטע שטאפען אויך בעקומט איהר אן'אויסשטייער פון 7 מלבושים פאר 90 זל.

בעמערקונג: דער געוועזענער צושנײדער און הערקשטעל-פיהרער פון חיים מענדראווסקי ארבײט אין מיין געשעפט. בעשטעלונגען ווערען אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה. — געדענקט דעם אדרעס!

ה. שניצער,

נאוואמיעסקא 3 אין הויף געוועלב 39.

לאדז, 16 יולי 1933

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 16 יולי 1933

ענדערט היטלער זיין פאליטיק צו יודען?

פון ב. סמאליאר.

מען דארף נישט דענקען אין אויסלאנד, אז די אלע יודישע פראטעסטען, — און איבערהויפט די באיקאט-בעוועגונג געגען דייטשע סחורות, — האבען נישט געהאט קיין ווירקונג אויף דער היטלער רעגירונג דאס איז נישט דער פאל.

די רעגירונג פון רייכסקאנצלער היטלער קוקט זיך איצט ארום, אז זי האט אין די ערשטע טעג פון איהר הערשאפט געמאכט א קלייבעם טעות. זי האט שלעכט אויסגערעכענט די יודישע סטראטעגישע פאזיציעס, זי האט פערגעסען, אז די יודען שפּילען פטוואס א ראלע אין דעם אלוועלטליכען האנדעל, און אין דעם עקספארט פון וועלכען די פינאנציעלע עקזיסטענץ פון דייטשלאנד איז אפהענגיג.

דער חשבון. וואס די נאצי-רעגירונג האט גע-האט געמאכט אין איהר קאמף קעגען די יודען, איז געווען אומגעפעהר אזעלכער:

די יודען וועלען אויפהויבען א געשריי, זיי וועלען אויפהויבען א טומעל קעגען דייטשלאנד אין דער אויסלענדישער פרעסע. גוט. ווי לאנג קאן אזא טומעל דויערן? ווי לאנג וועט די וועלט-פרעסע זיך אפּגעבען מיט דער יודען-פראגע? א וואך, צוויי וואכען, א מאנאט. עס וועט דאך סוף-כל-סוף נמאס צו ווערן יעדען טאג מעשיות וועגען יודען.

דער יודישער טומעל וועט אריבער, די גרויסע וועלטליכע פרעסע וועט זיך בערוהיגען, די וועלט וועט געשטעלט ווערען פאר דעם פאקט, אז מען וויל מעהר די יודען נישט האבען אין דייטשלאנד, און די ליניע פון אנטיסעמיטישער ארבייט אין דעם דייטשען רעגירונגס-קאבינעט וועט קאנען פארטגעזעצט ווערען רוהיג, אהן שום שטערונגען.

די ליניע פון אנטיסעמיטישער געזעצגעבונג וועט קאנען פארטגעזעצט ווערען, וועלען יודען ביסלעכווייז געשטעלט ווערען אויסער אלע געזעצען; וועלען זיי אויסגעשאלטעט ווערען פון דעם דייטשען עקאנאמישען און עפענטליכען לעבען; וועלען א סך פון זיי זיך צעלויפען פון דייטשלאנד סיי-ווי-סיי; וועלען אנדערע פון זיי גוטוויליג אננעמען זייער גורל און בלייבען אין דייטשלאנד אלס רעכטלאזע; וועט דער יודישער איינפלוס אין דעם דייטשען לעבען אזוי ארום אויסגעווישט ווערען; וועט די דייטשע רעגירונג פון דער נאצי-פארטיי אזוי ארום דערגרייכען דאס, וואס די נאצי-פראגראם הייסט, און וועט צייגען דער וועלט, אז סוף-כל-סוף איז דייטשלאנד געווען גערעכט אין איהר אנטי-יודישער פאליטיק; אז סוף-כל-סוף איז דייטשלאנד בעסער-אפּ ווען זי האט זיך בעפרייט פון יודישען איינפלוס...

* * *

דער דאזיגער חשבון פון דער היטלער-רעגירונג צייגט זיך ארויס צו זיין שוין איצט, אינגאנצען א פאלשער, פאלש אין איינהאלט און פאלש אין אויסרעכענונג.

מען פאנגט זיך איצט אן ארומצוקוקען אין די דייטשע רעגירונגס-קרייזען, אז ווען עס קומט צו שרייען, ווערען יודען גאר קיין מאל נישט מיד; אז ווען עס קומט צו פראטעסטירען האבען זיי גענוג אויסדויער-קראפט און גענוג געדולד.

און נאך א זאך צייגט זיך ארויס: די יודען האבען טאקע נישט קיין אייגענע ארמעע, קיין אייגענעם פלאט, קיין אייגענע געווער-סאלדאטען, זיי האבען אבער גוטע גענעראלען. גוטע גענעראלען און אויך גוטע דיפלאמאטען. זיי האבען גענוג פיהרענדיגע קרעפטען צו קאנען פיהרען מיט דייטשלאנד א מלחמה אין אנ'אלוועלטליכען פערנעהם און אויף לאנגע יאהרען.

די פרעסע, די גרויסע וועלט-צייטונגען, האט מען זיך דא ארומגעקוקט, ווערט אויך נישט זעהר מיד פון אנהאלטען דעם געשריי געגען דעם דייטשען אנטיסעמיטיזם. פון אלע ציוויליזירטע לענדער האלטען נאך אלץ אין איין דרוקען נייעס וועגען יודישע פראטעסטען, וועגען יודישע דעמאנסטראציעס, וועגען אנטי-יודישע פאסירונגען אין דייטשלאנד, און בעמיהען זיך צו דיסקרעדיטירען דייטשלאנד אויף יעדען טריט און שריט.

די דאזיגע געשרייען קעגען דייטשלאנד, — סיי פון די יודען און סיי פון דער פרעסע, — קיין גוטע רעזולטאטען פאר דער איצטיגער דייטשער מדינה ברענגען זיי נישט. קיין פריינטליכע שטימונג פאר דער איצטיגער רעגירונג שאפען זיי נישט, קיין פינאנציעלען קרעדיט, פון וועלכען דייטשלאנד איז איצט אזוי אפהענגיג — אויך נישט.

די דאזיגע געשרייען קעגען דייטשלאנד, — מען האט זיך דא איצט ארומגעזעהען, אז זיי וועלען אזוי שנעל נישט אויפהערען; אז זיי פאנגען נאר אן צו ווערן שטארק; אז די יודען זענען גרייט אנצוהאלטען זייערע פראטעסטען אויף לאנג. און אז די יודען לאזען נישט דורך קיין איינציגע גע-לעגענהייט צו פערשווארצען דייטשלאנד דאס פנים פאר דער גאנצער וועלט, און צו שאפען אומעטום אנ'אנטי-דייטשע שטימונג.

* * *

מען דארף נישט אריינפאלען אין א טעות צו דענקען, אז די היטלער-רעגירונג האט פּלוצלינג איצט בדעה צוריקצוטרעטען פון איהר אנטיסעמיטיזם. דאס איז א זאך, וואס קאן קיינמאל נישט פאסירען. אויך דארף מען נישט דענקען, אז געוויסע בעגרע-ניצונגען פאר יודען האלטען איצט ביי געמילדערט ווערען אין דייטשלאנד. דערפון איז אויך נאך גאנץ ווייט.

די ענדערונגען, וואס פאנגען זיך איצט אן צו מערקען אין די דייטשע רעגירונגס-קרייזען בנוגע דער יודישער פאליטיק איז אזא, וואס האט צו טאן מיט דער צוקונפט מעהר ווי מיט דער פערגאנגענ-הייט. מען איז געצוואונגען נישט צו מאכען מעהר קיין אנטי-יודישע געזעצען אין דער צוקונפט, אבער מען איז אבסאלוט נישט גענויגט צו פערמילדערען די אנטי-יודישע געזעצען, וואס מען האט ארויס-געגעבען אין פערלויף פון די מאנאטען ביז איצט.

באיקאט — דאס איז איצט דאס ערגסטע, פארוואס דייטשלאנד שרעקט זיך. דאס איז דער ביטערסטער מלחמה-פראנט, אויף וועלכען די איצטיגע דייטשלאנד קאן נישט האבען די מינדסטע האפע-נונג צו זיגען. דאס איז דער וועג פון שטויסען דייטשלאנד צו אנ'עקאנאמישען אפגרונט.

די דייטשע עקאנאמיק, שוהאן איז זי איצט און רואינירט. דער גאנצער גאלד-זאפאס, וואס דייטשלאנד פערמאגט, מאכט אויס בלויז זיבען פראצענט פון דעם, וואס זי דארף האבען, צו דעקען איהר פאפיר-געלד. דער גאנצער אקטיוו פון דער דייטשער רייכסבאנק האלט זיך בלויז אויף די סחורות, וואס דייטשלאנד עקספארטירט קיין אויסלאנד.

א באיקאט אויף דייטשע סחורות אין אויס-לאנד מיינט דערפאר אוועקשטעלען דייטשלאנד אין א לאגע פון עקאנאמישען באנקראט. באנקראט נישט בלויז פאר אויסלאנד, נאר אויך איבערוויניג, פאר דייטשלאנד. באנקראט פאר די דייטשע מאסען, וועל-כע האבען געהאלפען היטלערן קומען צו דער מאכט מיט דער האפענונג, אז אונטער א נאצי-רעזשים וועט מען קאנען ארבייטען און פערדינען.

קאמפראמעטירען זיך פאר די דאזיגע מאסען, — אוועקשטעלען זיי אין אנ'ערגערער עקאנאמישער לאגע ווי זיי זענען געווען ביז איצט, — וואלט גע-הייסען אייגענטליך נישט בלויז א באנקראט א פינאנ-ציעלער, נאר אויך א באנקראט א פאליטישער. עס וואלט אפגעטויט דעם גאנצען ענטוזיאזם פאר דער נאצי-ארדנונג, און וואלט געפיהרט צו אומצופרידענ-קייט און אפשר אויך צו אומרוהען.

כדי צו פערמיידען די דאזיגע געפאהר, — און אין דערזעלבער צייט כדי אויך אפשוואכען דעם אנטאגאניזם קעגען דייטשלאנד אין אויסלאנד, — איז מען אין די נאצי רעגירונגס-קרייזען גענויגט איצט „אפכאפען דעם אטעם" אין דער געזעצגעבונג קעגען יודען, מעהר קיין נייע געזעצען דערוייל קעגען יודען נישט ארויסגעבען.

קיין נייע געזעצען נישט ארויסגעבען, אבער די אלטע וועלען פונדעסטוועגען נישט צוריקגע-צויגען ווערען.

עס איז א טעות צו דענקען, אז די יודישע פראטעסטען, — און איבערהויפט די באיקאט-בע-וועגונג, — האבען נישט געהאלפען. עס וועט אבער זיין אויך א טעות ווען מען וועט דענקען, אז דער איצטיגער שטילשטאנד, וואס די היטלער רעגירונג האט ערקלערט בנוגע דער יודען-פראגע איז א שריט אויף צוריק. דער פראנט קעגען די יודען איז געבליבען דערזעלבער. די מלחמה איז נאך ווייט נישט פערענדיגט.

סענסאציאנעל־ע ידיעות פון דייטשלאנד

וועגען א רעוואלוציע געגען היטלער'ן

דער קראקעווער „קור. אילוסטרא." פון נעכטען דערצעהלט אויפ'ן גרונט פון ידיעות, וואס שטאמען פון וויען, א „סענסאציאנעלען ראמאן" וועגען די בעציהונגען אין דער היטלער-פארטיי. לויט די דאזיגע ידיעות, זאל דייטשלאנד שטעהן „אויף דער שוועל פון א נייער רעוואלוציע". די ראדיקאלע עלעמענטען אין דער היטלער-פארטיי זאלען זיך נעמליך קלייבען אראפּצווארפען היט-לערן, כדי... צו פערווירקליכען דעם סאציאליזם. אבער — לאמיר לאזען דערצעהלען דעם „קור. איל." אליין:

די טעג האט זיך צו היטלערן געמאלדען א דעלעגאציע פון פיהרער פון די ס. א. און ס. ס. אפּטיילונגען מיט געבעלס'ן און גערינגען אין דער שפיץ. ביידע מיניסטארען האבען אויפמערקזאם געמאכט היטלערן אויף די רעוואלוציאנערע שטרע-מונגען אין די שטורם-אפּטיילונגען און געבעטען היטלערן, ער זאל זיך אפּזאגען פון זיינע קאפּי-טאליסטישע טענדענצען און אנהויבען פיהרען דייטשלאנדס פאליטיק אין דער ריכטונג פון סא-ציאליזם. דאס איז דער פערלאנג פון דער מעהר-הייט פון די שטורם-אפּטיילונגען און פון דער מעהרהייט פון פאלק, און וויבאלד דער דאזיגער פערלאנג וועט נישט בעפרידיגט ווערען, דאן קאן קומען א קאטאסטראפע — א צוזאמענברוך פון דער גאנצער נאציאנאל-סאציאליסטישער בעוועגונג.

היטלער, אויסהערענדיג אזעלכע רייד זאל נישט האבען געגעבען אויפ'ן ארט קיין שום ענט-פער. ער איז בלייך געווארען און זיך צוריקגע-צויגען אין זיין קאבינעט. ער האט אבער באלד צונויפגערופען א בעראטונג פון אלע נאצ. סאצ. פיהרער און דארט אוועקגעשטעלט די פראגע.

קיין אפשטימונג איז נישט אדורכגעפיהרט געווארען, אבער בעת דער דעבאטע האט זיך ארויסגעוויזען, אז היטלער האט אויף זיין זייט א קליינע מינדערהייט. דאס רוב פון די נאצ. סאצ. זאל שטיין אויף דער זייט פון די מיניסטארען גע-בעלס און גערינג.

לויט די זעלביגע ידיעות, זאלען גערינג און געבעלס האבען איינגעשטעלט א שטרענגען קאנט-ראל איבער היטלערן, אזוי אז זיי וויסען וועגען יעדען טריט וועלכען ער מאכט.

עד כאן – די ידיעות פון „קור. איל." מיר בעטראכטען זיי, פערשטייט זיך פאר באבע-מעשיות אז אין היטלערס מחנה איז נישט אלץ אין ארדי-נונג, אז א טייל פון זיינע אנהענגער לעבען שוין היינט איבער א גפיהל פון ביטערער ענטוישונג — דאס איז זיכער. אבער דערפון איז נאך זייער ווייט צו דער „פאלאץ-איבערקעהרעניש", וועגען וועלכער עס דערציילט דער „קור. איל." און בע-זונדערס לעכערליך איז די ידיעה. אז אין דער שפיץ פון די „רעוואלוציאנערען" שטייט היטלערס ווילדסטער בלוט-הינט גערינג, דער זעלביגער, וואס האט נאר וואס פונאנדערגעשיקט צו היטלערס שטעלפערטרעטערס דעם צירקולאר וועגען דעם, אז מיט דער רעוואלוציע איז עס אויס!

ביי יעדער דיקטאטור, ביי יעדער שקלא-פעריי איז א גערעטעניש אויף קלאנגען און פליאט-קעס. און אין פערשפרייטען די באבע-מעשיות. ווע-גען וועלכע עס דערציילט „קור. איל.", קאן לייכט זיין פערראינטערעסירט דער היטלער-רעזשים אליין. די דאזיגע באבע-מעשיות זענען מסוגל צו בעשא-פען די פארשטעלונג, אז די אונצופרידענע פער-שפארען צו פיהרען א קאמף — אין דער היטלער-פארטיי אליין זענען שוין פערהאן „טאטעס", וואס זארגען וועגען „וואויל פון פאלק".

פוילען טאר זיך נישט לאזען אויפן וועג פון אינפלאציע

פארוואס קענען מיר נישט געהן מיט דעם אמעריקאנער וועג פון שפעקולאטיווער אינפלאציע?

די דאזיגע אקטועלע פראגע בעריהרט אין נעכטיגען לייט-ארטיקעל „קורייער פאראנני" דער בעקאנטער פוילישער פובליציסט וו. סטפּיטשינסקי, וועלכער גיט ביי דער געלעגענהייט א בייסיגע כאראקטעריסטיק פון דער לאנדאנער קאנפערענץ — „דעם ריזיגען צירק, מיט דער צוזווייגטער ארענע און פיל געפאקטען זאל.

אויף דער לאנדאנער ארענע איז פון איין זייט אויפגעטראטען דער אטלעט פון דער שווערסטער געוויכט, אונטער דער שטערנדיגער פאן פון די פער-איינעגטע שטאטען. ער איז א געגנער פון בעוועג-ליך מאכען זיינע גאלד-זאפאסען, כדי צו בעזעצען אויף זיי זיין דאלאר, וועלכען ער האט אוועקגע-לאזט אויפ'ן וועג פון שפעקולאטיווער אינפלאציע; פון דער צווייטער זייט איז אויפגעטראטען דער אזוי גערופענער בלאק פון די 6 „גאלדענע" מלוכות וועלכער האט נישט געוואלט צוטרעטען צו די פער-מעסטונגען, כל-זמן דער געגנער וועט נישט דער-פילען אט דעם תנאי; און א זייט איז געשטאנען דער בריטישער אטלעט, וועלכער האט אנ'אומעטי-גער געקוקט אמאל אין איין זייט, אמאל אין דער צווייטער און אויפ'ן מיטען האט ער אוועקגעלייגט זיין „צובראכענע הארץ" און זיין חורבן פונט. דא האט דער ארבייטער זיך ארומגעזעהען, אז ער איז אנ'ענגלענדער און נישט אומקערנדיג די צוקוקער'ס די צוזוי-אפצאהלען פאר די בילעטען, האט ער גענומען און אפגעלייגט דעם טורניר.

אין ווייטערדיגען טייל פון ארטיקעל רעדט סטפּיטשינסקי ארום די רוזוועלטישע אינפלאציע-פאליטיק און אויך דא גיט ער א זעהר שארפען אנאליז פון דער לאגע, אויפדעקענדיג די קארטען פון דעם אינפלאציע-שפיל.

די דאזיגע פאליטיק, זאגט סטפּיטשינסקי, בע-דייט פראסט און פשוט, אז רוזוועלט איז געגאנגען אויף דער האנד די שפעקולאציע-אינסטינקטען פון דער אמעריקאנער בעפעלקערונג.

עס הייסט כלומרשט, אז נישט וועגען דעם האנדעלט זיך עס, נאר מ'איז נאר אויסען צו שאפען ארבייט פאר די אוועקגעשטויסענע פון די פאבריק-ווארשטאטען, פערשטייט זיך, אז א שטיקעל אמת איז דא דערין, אבער דער רעזולטאט פון'ם אינפלאציע-פראצעס. אין דער מאס, ווי ער ווערט אנגעווענדעט דורך די פאראייניגטע שטאטען איז אזוי, אז איידער אנ'ארבייטסלאזער וועט פערדינען א דאלאר, פערדינט דער שפעקולאנט הונדערטער, טויזענטער און אפילו מיליאנען דאלאר'ס. ווארום אינפלאציע העצט אויף און בערעכטיגט דעם אינ-סטינקט פון שפעקולאציע און גלייכצייטיג דעגרא-דירט זי דעם ווערט פון פראדוקטיווער ארבייט און בעשיידענע פערלאנגען ביז דער ראליע פון שלימזלדיגקייט און לא-יצלחדיגקייט, ווייל די שפעקולאציע הרג'עט אוועק די געזעלשאפטליכע מאראל.

דא גייט דער מחבר אריבער צו פוילען.

פוילען, שרייבט ער, האט אין לאנדאן זיך געפונען אין גאלד-בלאק. א סך ביי אונז האבען געקוקט מיט אויסגעגלאצטע אויגען דערויף: „צי בעזיצט זי רייכע גאלד-זאפאסען, וואס זי דארף זיי אזוי פערטיידיגען און שיצען?"

קיין גאלד-זאפאסען בעזיצט זי טאקי נישט. אבער מיינט סטפּיטשינסקי, ס'האנדעלט זיך דא וועגען א סך ערנסטערע ווערטען, ווי וועגען דער עצם וואלוטע-פראבלעם. ס'האנדעלט זיך דערין, וואס א דאנק דער פעסטקייט און שטענדיגקייט פון דער זלאטע קענען מיר לייכטער און וואכזא-מער בעקעמפען דעם קריזיס; מיר טארען בשום אופן נישט לאזען קומען צום ווארט די שפעקולאציע.

דער מחבר איז כלל נישט אזוי נאיוו צו מיינען, אז מ'מיז תמיד שטיין אויף איין ארט און נישט זוכען קיין נייע וועגען און פארמען פאר'ן מאכען בעוועגליכער די פראדוקציע-פעהיגקייט פון א פאלק; ער האלט, אז דער וועג פון סאליד-קייט שליסט כלל נישט אויס די מעגליכקייט פון זוכען נייע פארמען. אבער „דער וועג, אויף וועל-כער ס'זענען ארויף די פאראייניגטע שטאטען, איז א וועג פון אוואנטורע און פון נאך נישט געהערטער אין דער געשיכטע דעמאראליזאציע פון א גרויס פאלק".

און סטפּיטשינסקי קומט נאכאמאל צום אויספיהר, אז ווי נויטיג ס'איז נישט צו געפינען נייע אידעאלאגישע יסודות פאר די נייעשאפענע עקזיסטענץ-בעדינגונגען, פיהרט אבער בשום אופן נישט דער וועג דערצו דורך ארגיעס פון אינפלא-ציע און שפעקולאציע, וועלכע וועקען אויף די אנארכישע אינסטינקטען, הרג'ענען אוועק די גייסטיגע אספיראציע און בערעכטיגען צו מאכען א לעבען פאר גע'גנב'עטע געלטער.

דייטשע יודען אין אויסלאנד ווערען שפּיאנירט דורך דייטשע אגענטען

אנצוהערענישען און ווארנונגען פון א נאצי-בלאט

אינסברוק, (י. ס. א.) דאס בערלינער נאצי-בלאט „דויטשע וואכע" פערעפענטליכט אנ'ארטיקעל וועגען אנטי-דייטשען באיקאט אין אויסלאנד און גיט צווישען די שורות אנצוהערען, אז דייטשע יודען, וואס געפינען זיך אין אויסלאנד, ווערען זארגפעלטיג שפּיאנירט דורך דייטשע אגענטען.

די „דויטשע וואכע" בעמיהט זיך צו שאפען דעם איינדרוק, אז די גאנצע אנטי-דייטשע באיקאט-אקציע אין אויסלאנד ווערט געפיהרט לויט דער איניציאטיוו פון דייטשע יודען, וואס זענען אנטלאפען פון דייטשלאנד. די צייטונג רעפּראדוצירט מעהרערע באיקאט-אויפרופען פון אויסלאנד און שרייבט, אז „דאס איז די ארבייט פון יודישע אינדוסטריעלער און פינאנסיסטען פון דייטשלאנד. אויף וועלכע מיר האבען א זארגזאם אויג". אויב דער באיקאט זאל ווייטער געפיהרט ווערען, שרייבט דאס נאצי-בלאט, וועלען דערפאר דארפען צאהלען די יודען, וואס זענען געבליבען אין דייטשלאנד.

פּילאַטוס שרײַבט זײַן פרײַנט

ווי ער האט געהייסען קרייציגען יעזוס'ן

פון ש. ראָזענפעלד

(סוף פון פרייטאָג).

איך האָב דערמאָהנט יעזוס'ן און זיינע געפעהרליכע דרשות. אָבער פון אליין זייט בין איך מיט איהם צופרידען. ער בעפאַלט און קריטיקירט די כהנים, די ריכטער, דעם סנהדרין און אַלע זייערע רעדעל־פיהרער, זיי ווילען עס נישט לייזען, זונען מיינען איהר אומשעדליך צו מאַכען. ער איז אַ זוהן פון אַ פשוטע אַרבייטער־פאַמיליע, אָבער אַ פייערדיגער רעדנער.

מיינע מענשען האָבען בעזוכט זיין פאַמיליע אין נאַזאַרעט (נצרת) זיין געבורטס־אָרט, די גאַנצע פאַמיליע איז אויסער זיך פון שרעק — טאָמער וועט איהר אויסקומען צו ליידען פאַר איהם. פונדעסטוועגען זוכט זי איהם צו שיצען. מ'פערשפרייט קלאָגען אַז יעזוס איז נישט פערנאַנטוואָרטליך פאַר זיינע רייד און מעשים, — ווייל ער איז נישט ביים גאַנצען שכל... פונדעסטוועגען זאַמלען זיך אַרום איהם אַלץ מעהר און מעהר מענשען.

מיין פרוי פּריסקאַלאַ האָט געהערט יעזוס'ן רעדען. זי שרייבט מיר, אַז גרויסע יודישע מאַסען ציהען נאָך איהם. געזונטע און קראַנקע, און אַלע קוקען אויף איהם נישט בלויז ווי אויף אַ העלפער, נאָר ווי אויף אַ פיהרער, און זיי לאָזען זיך גערן פיהרען פון איהם.

אָבער דאָ האַנדעלט זיך נישט אום מיליטערישע פיהרערשאַפט, נאָר אום רעליגיעזער, מיט די, וואָס ער עסט אינאיינעם, די זענען זיינע תלמידים זיי זענען נישט פיל, אָבער איבערגעגעבען אויף טויט און לעבען.

און איינמאָל, אַז ער האָט זיך אָפּגעשיידט פון די אַרומיגע און געוואָלט זיך אַריינזעצען אין אַ שיפעל, כדי אַריבערצושווימען דעם ים כנרת, איז געוואָרען אַרום איהם אַזאַ טומעל, אַזוינע גוואַלדען און היסטעריקס — למאַי פּילאַטוס ער זיי. פיל זענען געפאַלען פאַר איהם אויף די קני. פיל האָבען איהם צוגעשריען: „מלך!" „יודישער מלך"!! „משיח"! אָבער ער האָט עס נישט געוואָלט ליידען ער האָט זיי אָפּגעשטופּט פון זיך און אין גרויס איילעניש געלאָפען צום ים.

„דער מלך פון די יודען!" ליבער סענעקע! דו בעגרייפסט מיט וואָס דאָס שמעקט! דערווייל איז עס נאָך קיין סכנה נישט. דאָס פאָלק לויפט איהם נאָך און ער אַנטלויפט. זאָל אָבער דאָס פאָלק נאָר אָפּשטעהן פון איהם, דאַן וועלען זיך די נביאים נעהמען צו איהם.

סיזוי מאַכט ער מיך אומרוהיג. פערשטעהסט דאָך אַליין, „אַ מלך אין יהודה" — אַ מענש מיט אַזאַ טעמפּעראַמענט .מיט אַזאַ אומרוהיגקייט, מיט אַזאַ פייערדיגען פאַנאַטיזם — ווער קאָן נאָך זיין געפעהרליכער פאַר דער רוהאין לאַנד. ווי ער איז? דערפון וועט אָבער, האָפענטליך, גאָרנישט ווערען. סיידען נאָך זיין טויט וועט ער האָבען דעם טיטול מלך...

— .4 —

מיין השערה אַז יעזוס וועט אַנטלויפען און זיך בעהאַלטען האָט זיך בעשטעטיגט, נישטאָ איהם נישט אין יהודא, נישט אין גליל און נישט אין די דערבייאיגע פּראָווינצען. נישטאָ, ווייזט אויס, וואָס מוראַ צו האָבען פאַר איהם. און דאָך! די גאַנצע לאַגע קאָן זיך ענדיגען אין דער מינוט וואָס ער וועט מסכים זיין אָנצונעהמען דעם טיטול „מלך", פון וועלכען ער זאָגט זיך נאָך אַלץ אָפּ...

נאָר אָט זאָגט מען מיר אָן, אַז ער האָט זיך אָפּגעווכט, ער איז אונטערוועגס קיין ירושלים. אויף פּסח — צוליב וועלכען איך בין אויך דאָ שוין עטליכע טעג.

ס'וואָלט אפשר כדאי געווען איהם צו אַרעסטירען, איידער נאָך ער קומט אַריין אין שטאָט און מישט זיך אויס מיט די מאַסען. איך האָב אָבער גאָר נישט וואָס אויפצווייזען געגען איהם. אַז עס זאָל בערעכטיגען זיין אַרעסט. דער גרויסער פּסח־עולם וואָלט באַלד געזאָגט, אַז איך האָב איהם אָפּגערוימט ווייל ער איז אַ גוטער יודישער פּאַטריאָט, אמת, די כהנים זוכען מיך אונטערצורעדען אַז איך זאָל מאַכען מיט איהם "אַ קורצען חשבון", קיין וואונדער נישט; ער מאַכט קאַליע זייער פּרנסה... און איך האָב זיי געענטפערט, אַז ביי דער מינדסטער אומרוה וואָס ער וועט אַרויסרופען, וועל איך אויף איהם אַרויפלייגען מיין האַנט...

און אָט הער איך, אַז ער איז שוין אין ירושלים נעכטען ערשט איז ער געקומען. עס געהען איהם נאָך קליינע גרופּען, וואָס וואַרטען ער זאָל זיי בעווייזען אַ נס, :לעבעדיג מאַכען אַ טויטען, „אָדער הרגענען אַ לעבעדיגען. פשוטע, דאָרפישע מענשען נאָר פאָלגען איהם נאָך. פערפיהרטע און אַרבעטלאָזע בישע. זיי אַלע וואַרטען, אַז אָט־אָט וועט ער אָנהויבען די נייע תקופה און ער וועט זיי בעפרייען. מיינע פערשטעלטע מענשען געפינען זיך צווישען זיינע מיטלויפער; איך מוז דאָך וויסען געצוי, וואָס דאָרט טוט זיך, אָבער דערווייל טוט זיך, ווייזט אויס, גאָרנישט.

און מיט אַ פּאָר טעג שפּעטער, שרייבט ער: נעכטען איז ער, יעזוס, מיט זיינע עטליכע תלמידים אַריינגעקומען אין אויסוויינגסטען הויף פון בית־המקדש. וואָס ווערט אין דער צייט פערוואַנדעלט אין אַ גרויסען מאַרק, טויזענטער און טויזענטער זייערע קויפען דאָ דייערע זאַכען. וואָס זיי האָבען נויטיג פאַר די יום־טוב קרבנות. דאָ בייטען זיי אויס די מטבעות, וואָס זיי ברענגען פון אַלע עקען וועלט, האָט ער געפרובט מאַכען אַ סקאַנדאַל קעגען דעם גאַנצען רעליגיעזען מסחר, דער עולם האָט איהם אָבער נאָר אויסגעלאַכט און ער איז אַוועק אַ בעליידיגטער. אַ לא־יוצלח איז ער. אָבער געפעהרליך איז ער פאָרט, און די כהנים בעשטעהען דערויף, מ'זאָל מאַכען אַ סוף צו איהם. ער און זיינע פערבערענגען די בעכט אויסער ירושלים.

מיר ווייסען וואו ער געפינט זיך: מ'קאָן איהם שטיל אַרעסטירען און מאַכען מיט איהם אַ שטילען סוף, אַז אַ האָן זאָל אפילו נישט קרייען...

און אין איין טאָג אַרום שרייבט פּילאַטוס:

ירושלים האָט שוין גענוג וואַסער, אַלע זעהען איין די טובה וואָס איך האָב די דערמיט געטוּן, כאָטש קליינער ווייזט מיר נישט אַרויס די מינדסטע דאַנקבאַרקייט דערפאַר. אַנדערע זענען אפילו ברוגז, למאַי האָב איך קאָנפיסקירט די סומען, וואָס יודען האָבען געפיהרט מתנות אין בית־המקדש אַריין. קיין געפאַהר נישט. אַנדערע קאָמיסאַרען אין אַנדערע פּראָווינצען האַנדלען נישט בעסער פון מיר. און בפרט אַז איך מוז דאָך זאָרגען פאַר רוים'ס גוטען נאָמען און פאַר'ן געזונט פון די רוימישע בירגער...

נעכטען שפּעט ביינאַכט האָט מען יעזוס'ען אַרעסטירט, בעאַמטע פון סנהדרין און מיינע סאָלדאַטען האָבען דורכגעפיהרט דעם אַרעסט — אַ סימן, אַזוי האַלט מען אין שטאָט, אַז ער איז טאַקע געווען אַ געפאַהר פאַר דער רוהה אין לאַנד... פריהער האָבען איהם אויסגעפרעגט די הויכע פאַרשטעהער פון דער כהונה, נאָכדעם האָט מען איהם אויסגעהערט, פערמשפּט, און איצט ליגט ער שוין אין זיין איינציגער רוה.

דער פּראָצעס איז געווען אַ קורצער,. מיך האָט נישט אינטערעסירט, צי האָט ער געדרשנט געגען דער רעליגיע אָדער נישט. אויב מיר טאָרען זיך נישט מישען אין זייערע רעליגיעזע אַנגעלעגענהייטען, דאַרפען מיר זיך נישט אַריינמישען אויך דאַן, ווען עמיצער אַטאַקירט זייער רעליגיע,, מיר איז נוגע נאָר די פּאָליטישע זייט.

צוויי פראַגען האָב איך איהם געפרעגט: ערשטענס, צי איז אמת, אַז ער האָט זיך אָנגעגעבען פאַר'ן אויסלייזער פון יודישען פאָלק, „אַזוי זאָגען זיי", האָט ער געענטפערט, אָנווייזענדיג אויף די כהנים, צווייטענס,, צי איז אמת, אַז ער רופט זיך דער מלך פון די יודען, „אַזוי זאָגסטו" ! — האָט ער קורץ געענטפערט,. מעהר נישט אַ וואָרט נישט לייקענען. נישט מודה זיין, אַלע יודען זענען גלייך, פערביטערטע און עקשנים. אַ געפעהרליכע ראַסע!

איך האָב איהם פערמשפּט צום טויט,. מ'וואָנט מיר אַפילו אַז ער איז נישט געווען קיין געפעהרליכער רעוואָלוציאָנער: אַז קיינמאָל האָט ער קיינעם נישט דערלויבט מען זאָל איהם רופען „מלך", „משיח", א.ד.גל. מעגליך. איך זאָג מיר אָבער: אויב ער איז נעכטען נישט געווען געפעהרליך: אויב ער איז עס נאָך היינט אויך נישט, קאָן ער עס ווערען מאָרגען, און פאָרזיכטיגקייט שאַט קיינמאָל נישט.

איבער דער תליה, וואו מען האָט איהם אויפגעהאַנגען האָב איך געהייסען אויפשרייבען: „דער מלך פון די יודען", דאָס האָט אַלע שטאַרק פערדראָסען. וואָרים אין דער אמת'ן ווילען זיי דאָך אַלע פּטור ווערען פון רוים און האָבען אַן'אייגענעם מלך און מען רופט מיט איהם עפּעס אַ געהאַנגענעם פערברעכער... אָבער וואָס געטון איז געטון. קיין גרויס ווונדען האָבען זיי דערפון אויך נישט געמאַכט סוף כל סוף האָבען די כהנים אַליין אויך געוואָלט פּטור ווערען פון איהם. דער שטיגער פון דער וועלט איז שוין אַזוי, סענעקע ,,קומט אַ מענש און וויל מיט דעם אייגענעם שכל דערגעהן דעם סוד פון דער געטליכקייט קומען באַלד די כהנים, שטעלען אָן די אויערען און האַלטען גרייט די מעסערס אין די הענט, און געהט יענער נאָך אַ טריט ווייטער און הייסט דיבע פריינט זיי זאָלען אויך אָנווענדען זייער אייגענעם שכל — האַקט מען איהם אָפּ דעם קאָפּ, און די זאַך איז ערליידיגט.

ענטשולדיג, פריינט,, וואָס איך האָב דיך אַזוי לאַנג פערנומען מיט אַזאַ לאַנגווייליגען ענין, ווי דער פון יעזוס'ן, טאַקע אין אמת'ן: אַ יוד מעהר צו אַ יוד ווייניגער, ווער מאַכט עס דען אויס : ?"

איצט א נויטיגע בעמערקונג:

אָט די בריף אויף וועלכע ס'זענען געבויט די צוויי אַרטיקלען „פּילאַטוסעס בריף", זענען געשיכטליך ריכטיג .דאָס מיינט צו זאָגען, אַז אַלץ, וואָס אין זיי ווערט דערציילט און געשילדערט סיי פאַקטען און סיי כאַראַקטעריסטיקעס פון מענשען, שטימט דערמיט, וואָס מיר ווייסען וועגען די דאָזיגע געשיכטע, און אויך דער קוק פון די רוימער אויף די יודען און דאָס פערהאַלטען זיך פון די יודען צו די רוימער און זייערע קאָמיסאַרען אין ארץ־ישראל שליגט צו שטימען מיט'ן אמת, וואָרים נאָר אַזוי האָבען רוימער געקענט קוקען אויף אַזאַ אויסטערליש פאָלק ווי די יודען זענען דאַן געווען צווישען אַלע אַנדערע מזרח און מערב־פעלקער.

אָבער פּאָנטיוס פּילאַטוס האָט זיי קיינמאָל נישט געשריבען און האָט זיי קיינמאָל נישט געזעהען. אַ האָן י. דיסקין, רעדט דאָ צו אייך חי אַז „איבערזעצער", איינער וו. פּ. קרויזער — ווי דער רעדאַקטאָר אָבער קליינער פון די ביידען זאָגט אַ וואָרט נישט וועגען אָריגינאַל, נישט אין וואָס שפּראַך די בריף זענען געשריבען (גריכיש אָדער לאַטיין) און נישט וואו דער אָריגינאַל געפינט זיך, ענהליכע פעלשונגען וועגען לאַנג־פערגאַנגענע געשיכטליכע געשעהענישען און צייטען געפינען זיך אין יעדער ליטעראַטור און אויך אין דער יודישער. און זיי זענען אינטערעסאַנט ווי ווייט זיי שטימען מיט'ן אמת'ן כאַראַקטער פון יענע צייטען און מענשען וואָס זיי שילדערען, כמאַי נאָר איין ביישפּיל צו ברענגען: אין 1880 איז אין מילוואָקי ערשינען אַ ביכעל מיט'ן נאָמען: „וויכטיגע היסטאָרישע ענטהילונגען איבער דעם ווירקליכען אופן ווי יעזוס איז אומגעקומען", איבערזעצט פון אַ לאַטיינישען מאַנוסקריפּט וואָס אַ פראַנצויזישער געלערנטער האָט געפונען אין אַלעקסאַנדריע (עגיפּטען) און געשריבען איז עס ווי אַ בריף פון איינעם אַ מיטגליד פון דעם יודישען אָרדען: אסיים, צו זיינעם אַ חבר אין אַלעקסאַנדריען אַ פאַלשער בריף, אָבער אַן'אינטערעסאַנטער, די בריף פון פּאָנטיוס פּילאַטוס זענען אַן'אינטערעסאַנטער ביטראַג צו דעם מין ליטעראַטור.

ש. ר.

ווילדע געצענדינערישקייט

ביי די היטלעריסטעז

(בריף פון פאַריז)

פון דוד איינהאָרן

אויף אַ רויגען פּראָטעסט־מיטינג געגען די פערפאָלגונגען פון די יודען אין דייטשלאַנד איז צווישען די אַנדערע רעדנער אַרויסגעטראָטען אַן'אָנגעזעהענע נער פּאַריזער קאַטוילישער גלח.

מיר איז שוין אויסגעקומען צו הערען פּערשידענע גלחים, וואָס האָבען זיך אָנגענומען פאַר דעם יודישען פאָלק. זייערע רעדעס זענען שטענדיג געווען אַביסעל זיסלעך, אָפּטמאָל צו זיס, און פון אונטער די פערשידענע קאָמפּלימענטען האָט מען שטענדיג געהערט ווי עפּעס אַ בעהאַלטענעם אונטערטאָן: ווי איינער זאָגט: „עס איז אַלץ זעהר שעהן און זעהר גוט, אָבער נאָך בעסער וואָלט געווען ווען איהר שמדט זיך, און זייט נישט אַזוי איינגע'עקשנט."

דאָס מאָל אָבער האָט דער גלח גערעדט מיט פלאַם, מיט פייער. מען קען זאָגען ער האָט אויסגענומען ביי דעם עולם מעהר ווי אַנדערע אייגענע רעדנער. די פאַלשע זיסקייט פון אַ יעזואיט איז מער שוואונדען, מען האָט געפיהלט, אַז ער איז אויפריכטיג .

און נישט נאָר אויף דעם איין מיטינג, נאָר כמעט אויף אַלע מיטינגען אין פּאַריז און אין דער פּראָווינץ זענען אויפגעטראָטען גלחים, יאָ,, אַ סך פּראַנצויזישע בישאָפס, האָבען אפילו פעראָרדענט צו בעטען אין די קלויסטערס אַ ספּעציעלע תפילה פאַר די פערפאָלגטע דייטשע יודען.

אויף איינעם פון אַזעלכע מיטינגען איז געזעסען לעבען מיר אַן'אַלטער פּראַנצויזישער יוד, וואָס האָט דורכגעלעבט אין דער יוגענט דעם גאַנצען דרייפוס־פּראָצעס און ער האָט נאָך גוט געדענקט דעם גיפט און גאַל וואָס די קאַטוילישע גלחים האָבען פערשפּרייט געגען יודען.

נאָך דעם גלח'ס רעדע האָט ער זיך צו מיר צוגעבויגט און שטיל געזאָגט:

— עס איז דאָס ערשטע מאָל אין מיין לעבען, וואָס איך בין גליקליך מיט דעם, וואָס קריסטוס איז געווען אַ יוד.

—עס איז נישט נאָר דאָס ערשטע מאָל אין אייער לעבען, — האָב איך איהם שטיל געענטפערט — נאָר דאָס ערשטע מאָל אין די לעצטע צוויי טויזענד יאָהר פון אונזער געשיכטע.

איך וויל נישט לייקענען, סיי ביי מיר, און סיי אין טאָן פון דעם פּראַנצויזישען יודען האָט זיך געפיהלט אַ בעהאַלטענע הנאה, מיר האָבען געקוקט אויף דעם גלאַט־ראזירטען פּנים פון גלח, ווי ער, האָט זיך פון צייט צו צייט כמעט אויסגעקרימט פון צאָרן און כעס יעדעס מאָל ווען ער האָט גערעדט וועגען דייטשע „ראַסיסטען", צייטענווייז איז דורכגעלאָפען עפּעס ווי אַ שאָטען פון שרעק איבער זיין פּנים .אמת, ער האָט מיט קיין וואָרט נישט דערמאָנט די אורזאַך פון זיין כעס, אָבער מיר אַלע האָבען עס געוואוסט. דאָ האָט זיך שוין נישט געהאַנדעלט וועגען די דייטשע יודען, ווען דאָס וואָלט בלויז אָנגעריהרט די זעקס הונדערט טויזענד דייטשע יודען, ווייס איך נישט, צי די קאַטוילישע גלחים וואָלטען זיך אַזוי שטאַרק אויפגערעגט, ניין, דאָ האָט זיך געהאַנדעלט בלויז וועגען איין יודען, און אָט דער יוד איז געווען דעם גלח'ס גאָט.

אין דעם ברען און שטורעם פון די געשעהענישען בעגריפען מיר נאָך גאָר נישט, וואָס פאַר אַ היסטאָרישע וועלט־דראַמע עס שפּילט זיך איצט אָפּ פאַר אונזערע אויגען ,און אין וועלכער מיר זענען די הויפּט־העלדען. און ווער ווייס וואָס פאַר אַ סוף די דראַמע קען נאָך האָבען! נאָר איינס איז קלאָר: די קאַטוילישע קירכע, ווי אַלע איבעריגע יודען־פיינדליכע קריסטליכע קירכען לעבען דורך אַ באַנקראָט פון זייער כמעט אַכצעהן הונדערט יאָהריגער פּאָליטיק אין בעצוג צום יודישען פאָלק. זיי האָבען נישט פערשטאַנען אין זייער בלינדען פאַנאַטיזם אַז נאָכדעם ווי זיי האָבען געוויהט יודען־האַס וועט זיך סוף כל סוף דערוועלבען האַס מוזען ווענדען געגען אַלע יודען, איינשליסענדיג יענעם, וועלכען זיי האָבען צוגעשמידט צום גאָלדענעם קרייץ, און אויך געגען זיינע עלף תלמידים די יודען וואָס שטעהען אויבענאָן אין יעדען קלויסטער.

פון יודען, אַלס רעליגיעזע גרופּע, האָט זיך דער האַס געמוזט אַריבערטראָגען אויף יודען, אַלס פאָלק, און פון יודען,, אַלס פאָלק צו יודען, אַלס ראַסע, און אויב יודיש בלוט און יודישער גייסט איז טריף, דאַן איז שוין נישטאָ קיין אונטערשיד צווישען קאַרל מאַרקס און יעזוס קריסטוס, צווישען דעם דייטש־יודישען שטאַטסמאַן ראַטענאַו דעם דייטש־יודישען שריפטשטעלער סטעפאַן צווייג און אַפּאָסטאָל פּאַול אָדער פּעטער. און דעריבער איז קיין וואונדער נישט, ווען די נאַציס זאָגען זיך אָפּ אָפּ פון קריסטענטום און ערקלערען אויף יעדען שריט און טריט, אַז זיי האַסען דעם קריסטענטום פונקט ווי דעם יודענטום.

אָט וואו עס ליגט די אורזאַך פון כעס און צאָרן מיט וועלכען דער קאַטוילישער עסטרייכישער פרעמיער־מיניסטער דאָלפוס האָט זיך געוואָרפען געגען די נאַציס, און אָט פאַרוואָס די קאַטוילישע גלחים רעדען מיט אַזאַ אויפריכטיגען האַס געגען די היטלעריסטען, נאָך אַ צוויי טויזענט־יאָהריגען פער'עקשנטען קאַמף צווישען דער קריסטליכער און יודישער וועלט, האָט זיי די געשיכטע פּלוצלינג צוזויפגעפיהרט אויף איין פראָנט מיט די יודען געגען אַ געמיינשאַפטליכען שונא.

פערדאַן וויצען, וואָס קליגגען אַמאָל ווי אַ נבואה, ביי דער ערשטער ערפורטער קאָנפערענץ פון די דייטשע סאָציאַל־דעמאָקראַטען האָבען די קאַטוילישע בלעטער אין דייטשלאַנד זיי אויפגעוואָרפען אַז אין זאָל שטייען אויבענאָן צוויי סטאַטוען פון צוויי יודען — מאַרקס און לאַסאַל.

אויף דעם האָט בעבעל געענטפערט, אַז ווער ווער, נאָר די קאַטאָליקען זאָלען שווייגען, ווייל ביי זיי אויבענאָן אין די קלויסטערס שטעהען גאַנצע צוועלף יודען, יעזוס און די עלף אַפּאָסטאָלען — נישט אַריינרעכנענדיג די יודישע טאָכטער מאַריאַ און איהר מאַן דער הייליגער יוסף, יוחנן המטביל און די בילדער פון אַלטען טעסטאַמענט.

די דייטשע „ראַסיסטען" זענען גענוג אויפריכטיג אין זייער ראַסען־האַס, ווען זיי זאָגען, אַז סיי יעזוס, סיי מאַרקס זענען גלייך. מען מוז זיי ביידען אויסראָטען פון דעם דייטשען גייסטיגען לעבען, צי זיי וועלען דאָס קענען דורכפיהרען איז אַן'אַנדער פראַגע. אָבער ווען איך האָב געלעזען אין דעם בעוואוסטען היטלעריסטישען זשורנאַל „רייכסוואַרט" וואָס ווערט אַרויסגעגעבען פון אַלטען יודען־פרעסער גראַף רעווענטלאָוו, פאָלגענדען זאַץ„ האָב איך געהאַט אַ ביטערע הנאה.

גראַף רעווענטלאָוו שרייבט דאָרטען אָפען שוואַרץ אויף ווייס, אָט וואָס :

„מיר זענען נישט קיין קריסטען און מיר קענען קיין קריסטען נישט זיין, אונזער גאָט איז נישט דער געקרייציגטער יודישער פּרוש, דער גאָט פון אַלטע און קראַנקע, די אויפלעבונג פון דייטשלאַנד קומט פון אונטערן האַקענקרייץ, און נישט אין באַר מען פון גאָלגאָטאַ" (דער פּלאַץ וואו מען האָט לויט דער לעגענדע, געקרייציגט יעזוס'ן).

דאָס אָפּזאָגען זיך פון קריסטענטום וואָלט נאָך די קריסטליכע קירכע נישט אַזוי בעאומרוהיגט. האָט דאָך דער רוימישער פּאַפּסט ענדליך שלום געמאַכט מיט דער גאָטלאָזער פראַנקרייך, אין דייטשלאַנד איז עס אָבער אַנדערש, די היטלעריסטען רופען אין אַלע גאַסען די דייטשען, די גערמאַנען, זיי זאָלען זיך אומקעהרען צו זייערע אַלט־גערמאַנישע געצען, און געגען דעם גאָט קריסטוס שטעלען זיי אַוועק דעם אַלט־גערמאַנ'שען גאָט וואָטאַן. וואָטאַן איז, אייגענטליך נאָר אַן'אַנדער נאָמען פאַר דעם עלטערען בלוטיגען קריגס־גאָט ציאָ, צו וועמען די אַלטע גערמאַנען האָבען יעדען יאָהר געבראַכט מענשליכע קרבנות אין אַ פינסטערען געהייליגטען וואַלד. מען פלעגט די קרבנות אַהין ברענגען געשמידט אין קייטען.

דער דאָזיגער גאָט ווערט איצט פערעהרט פון טויזענטער יונגעלייט און פופציג פּראָצענט פון די דייטשע בירגער האָבען זיך פּאָליטיש אונטערגעוואָרפען דער פּאַרטיי, וועלכע טראָגט אַלס איהר צייכען דעם האַקענקרייץ, פון אַן'אַלטען זונען־געץ פון אינדיען.

אָט וואָס עס האָט אַזוי בעאומרוהיגט די קריסטליכע קירכען און געטריבען זיי אין איין פראָנט מיט די יודען און מאַרקסיסטען.

די דאָזיגע אַנטי־קריסטליכע בעוועגונג בעשרענקט זיך אָבער נישט בלויז אויף דייטשלאַנד, די האָט זיך שוין אַריבערגעכאַפּט אין דער שווייץ, די דרינגט אַריין אין אַלע ערטער אַריבער די דייטשע גרענ'צען וואו עס וואוינען דייטשען.

איצט. נאָך צוויי טויזענד יאָהר מוז דאָס קריסטענטום איבערלאָזען זיין קאַמף געגען די יודען און אָנהויבען אַ קאַמף געגען אַ געפעהרליכערען שונא געגען די געצענדינער. איצט זעהען זיי קלאָר איין, אַז די פיילען פון האַס, וואָס זיי האָבען געשאָסען אין יודענטום האָבען געטראָפען דעם קריסטענטום אין סאַמע האַרצען.

אָט פאַרוואָס די גלחים האָבען אַזוי אויפריכטיג

(ווייטער זייט 10־טע זייט)

רעכט און לעבן

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען-געריכט

ווען דאַרף אַ הויזווירט בעגרינדען אַ דירה-געלד-חוב

אַ הויזווירט האָט איינגעקלאָגט זיין אַרויסגעצויגענעם לאָקאַטאָר פאַר שולדיג-געבליבענעם דירה-געלד. דער אָנגעקלאָגטער האָט גע'טענה'ט, אַז ער האָט געוואוינט ביים איינקלאָגער אין הויז אין משך פון 10 יאָהר. ער האָט די גאַנצע צייט פּינקטליך געצאָהלט דירה-געלד און אַרויסציהענדיג זיך פון הויז, איז ער גאָרנישט געבליבען שולדיג.

דאָס געריכט פון דער ערשטער אינסטאַנץ האָט אָנערקענט די תביעה פון הויז-ווירט פאַר אומבעגרינדעט און זי אָפּגעוואָרפען.

דאָס העכסטע געריכט, וואוהין דער ענין איז ענדליך איבערגעגאַנגען, האָט ערקלעהרט:

די פליכט צו בעגרינדען אַ דירה-געלד-תביעה איז אָפּהענגיג פון דעם אומשטאַנד, ווען די תביעה איז פאָרגעפיהרט געוואָרען, צי בעת דער אָנגעקלאָגטער האָט נאָך געוואוינט אין הויז פון אָנקלאָגער, צי שוין נאָכדעם, ווי ער האָט זיך פון איהם געהאַט אַרויסגעצויגען.

אין צווייטען פאַל מוז דער הויז-ווירט בעווייזען, אַז דער אָנגעקלאָגטער איז איהם פאַקטיש שולדיג געבליבען דירה-געלד, ערשט דערנאָך דאַרף זיך דער אָנגעקלאָגטער פאַרענטפערן.

עדות ביי א וועקסעל

דער כלל, אַז געגען אַ וועקסעל איז נישט פאַרהאַן קיין עדות, בלייבט אויך אין קראַפט אפילו אין דעם פאַל, ווען דער געגעבענער וועקסעל האָט צוליב'ן פאַרנאַכלעסיגען דעם פּראָטעסט אָנגעוואוירען דעם כח פון וועקסעל-געזעץ.

מ'קען אָבער מיט אַנ'עדות בעווייזען, אַז דער געגעבענער וועקסעל איז דורכ'ן אויסשטעלער איבערגעגעבען געוואָרען נישט דעם בעטרעפענדען וועקסעל-בעזיצער, נאָר גאָר אַנ'אַנדערער פערזאָן.

רעצידיוויסטען

נאָכאַמאָל בעגעהן דאָס זעלבע פאַרברעכן פאַראורזאַכט אַ פאַרשאַרפונג פון דער שטראָף. דאָס פאַרברעכן מוז אָבער זיין דאָס זעלבע אָדער פון זעלבען אַרט. דאַגעגען, אויב איינער איז אַמאָל פאַר'משפּט געוואָרען פאַר אַ גנבה און שפּעטער פאַר בעהאַלטען ביי זיך גנבה'שע זאַכען הייסט ער נישט קיין רעצידיוויסט.

היפּאָטעק-יורשים.

אויב אַ יורש האָט נישט געמאָלדען זיין ירושה רעכט פאַר'ן שליסען די ירושה-פּראָצעדור, פאַרלירט ער נאָכנישט דורכדעם זיינע רעכט. ער קאָן ווייטער אַרויסטרעטען געגען די אָנערקענטע יורשים און פּרעטענדירען אויף די היפּאָטעקירטע גיטער און חובות, כל-זמן זיי זענען נאָך נישט איבערגעגאַנגען אין רשות פון פרעמדע פערזאָנען.

די אקציע קען אָבער אין אַזאַ פאַל שוין נישט געפיהרט ווערען אויפ'ן באָדען פון דער היפּאָטעק-פּראָצעדור, נאָר אויפ'ן וועג פון אַ געריכטס-פּראָצעס.

פּריווילעגיע פון משכנות

אַ חוב, געבאָרגט אויף אַ משכון, געניסט פון אַ פּריווילעגיע לגבי אַנדערע חובות אָבער נאָר אין דעם פאַל, ווען דאָס משכון געפינט זיך אין רשות פון קרעדיטאָר אָדער אַ דריטען פערזאָן אָבער בשום אופן נישט, ווען עס געפינט זיך אין דער האַנד פון בעל-חוב.

אַ התחייבות פון אַנ'אַלפאַבעט

אויב אַ התחייבות פון איינעם וואָס קאָן זיך נישט אונטערשרייבען איז אָנערקענט געוואָרען פאַר נישט פאַרפליכטעט, האָבען די גאַראַנטען פון דער דאָזיגער התחייבות, אפילו ווען זיי קענען זיך יאָ אונטערשרייבען, אויך דאָס רעכט נישט צו האָנאָרירען דעם גאַראַנטירטען דורך זיי חוב.

—אינ

אייניגע אינטערעסאַנטע רעכט-ליכע אויפקלערונגען

חלוקה פון ליציטאַציע-געלדער

אויב די איינגעפלאָסענע סומע פון אַ ליציטאַציע גענוגענט נישט בכדי צו בעפרידיגען די צוגעמשפט'ע פּרעטענציעס פון אַלע בעטייליגטע אין דער עקזעקוציע קרעדיטאָרען, שיקט דער קאָמאָרניק איבער דאָס געלד צו דער דיספּאָזיציע פון געריכט.

דאָס געריכט פיהרט דאַן אָדורך די צוטיילונג לויט פאָלגענדען סדר: צום ערשט ווערען געדעקט די עקזעקוציע-קאָסטען, דערנאָך שטייערן פאַר די ליציטירטע אָביעקטען. ווייטער געהען חובות אויף משכנות, דירה-געלד. שכירות דער הויז-דינערשאַפט, אויב ס'איז ליציטירט געוואָרען שטוב-ווירטשאַפט, אַרבייטס-לוין אַרבייטער און אָנגעשטעלטע, אויב די ליציטאַציע איז פאָרגעקומען פון דער אונטערנעהמונג, הייל און קבורה-קאָסטען, סתם שטייערן ערשט נאָך די אַלע אויסגערעכנטע התחייבותן ווערען געדעקט אַנדערע אַלגעמיינע חובות. שפּעטער, אויב ס'בלייבט נאָך איבער געלד, ווערען בעצאָהלט כלערליי געלד-שטראָפען, פאַרלעגענונגס-שטראָף-צינזען און צום סוף סטעמפּעל-שטראָפען.

ביים בעשטימען אַ קרעדיטאָר די אויספּאַלענדע אויף זיין חלק סומע ווערען קודם בעריקזיכטיקט די פּראָצעס-קאָסטען, דערנאָך צינזען און צום סוף די אייגענטליכע חוב-סומע.

וועגען צוזאַמענגעשטעלטען פּלאַן פון דער חלוקה ווערט געמאָלדען דעם בעל-חוב און די איבעריגע בעטייליגטע אין דער עקזעקוציע פּערזאָנען. ווער ס'פיהלט זיך בע'עוולה'ט פון דעם צוזאַמענגעשטעלטען חלוקה-פּלאַן קען אין משך פון 2 וואָכען פאָרשטעלען זיינע פאָרוואורפען און פּרעטענציעס.

ירושה-רעכט פון אַ מאַן נאָך אַ ווייב און אַ ווייב נאָך אַ מאַן

אויב דאָס פּאָרפאָלק האָט נישט אין געשלאָסענעם אַקט אינטערציזי פעסטגעשטעלט וואָס פאַר אַ רעכט איינער פון זיי וועט האָבען צום פערמעגען אין פאַל פון אַנדערנ'ס טויט, גילטען פאָלגענדע כללים:

אַ מאַן נאָך אַ פרוי אָדער אַ פרוי נאָך אַ מאַן, קומט פונקט אַזאַ טייל ירושה ווי יעדען קינד. עס איז אָבער פאַרהאַן אַ געוויסער אונטערשיד פון דעם חלק ירושה וואָס אַ קינד בעקומט ביז אַ חלק וואָס אַ מאַן אָדער פרוי בעקומט. דאָס חלק וואָס אַ קינד בעקומט, בעקומט עס אַלס אייגענטום און קען דעריבער טון דערמיט וואָס איהם געפעלט נאָר אליין, בעת דער טייל ירושה, וואָס פאַלט צו דעם מאַן אָדער דער פרוי, ווערט נישט געגעבען אַלס אייגענטום נאָר בלויז מיט רעכט זיך דערמיט צו בענוצען אַזוי לאַנג ווי ער אָדער זי וועט לעבען. עס איז נאָך פאַרהאַן אַנ'אונטערשיד צווישען די ירושה-רעכט פון אַ מאַן אָדער פרוי ביז אַ קינד. די חלקים וואָס ווערען בעשטימט פאַר קינדער, ווערען זיי צוגעטיילט נישט לויטן פרייען אויסוואַהל, נאָר לויט אַ גורל, בעת אַ פרוי אָדער מאַן האָט דאָס רעכט אויסצוקלויבען זיך פון די פאַרהאַנענע חלקים אַ חלק.

אויב נאָכן פאַרשטאָרבענעם מאַן אָדער פרוי זענען נישט איבערגעבליבען קיין קינדער, עלטערן און אויך נישט קיין ברודער אָדער שוועסטער, בעקומט דער לעבענגעבליבענער מאַן אָדער פרוי אַ פערטעל טייל פון דער גאַנצער ירושה אַלס אייגענטום. קוים דאַרף די ירושה צוטיילט ווערען צווישען אַ לעבענגעבליבענעם מאַן אָדער פרוי, אומגעזעצליך קינד און שוועסטערן-קינדער, בעקומט דער מאַן אָדער פרוי $^2/_8$, דאָס קינד $^3/_8$ און די שוועסטערן-קינדער אויך $^3/_8$.

—ד.

נאכאמאל מאנען א בעצאהלטע חוב

אויפ'ן באָדען פון כסדר זיך פאַרשאַרפענדען קריזיס, מעהרען זיך לעצטענס די סכסוכים צווישען בעלי-חובות און זייערע קרעדיטאָרען. אַלס פועל-יוצא פון אָט די דאָזיגע פאַרהעלטנישען האַלט אין איין וואַקסען די צאָהל אָנקלאָגעס, וועלכע ווערען דערלאַנגט אין דער פּראָקוראַטור וועגען צוציהען צו שטראָפליכער פאַראַנטוואָרטליכקייט פאַר נאָכאַמאָל מאָהנען אַ שוין בעצאָהלטען חוב.

קודם-כל דאַרף ווערען פעסטגעשטעלט, אַז צוציהען צו שטראָפליכער פאַראַנטוואָרטליכקייט פאַר נאָכאַמאָל מאָהנען אַ שוין בעצאָהלטען חוב קען מען אומאָפּהענגיג פון אַ פריהערדיגער קאָנסטאַטירונג דורכן ציווילען געריכט, אַז דער אויפגעמאָהנטער אָדער געפאָדערטער חוב איז שוין בעצאָהלט געוואָרען. ווייטער איז כדאי צו בעמערקען, אַז אַ גרונט צוציהען צו אַזאַ פאַראַנטוואָרטליכקייט איז פאַרהאַן נישט בלויז דעמאָלט, ווען דער קוועסטיאָנירטער חוב איז שוין נאָכאַמאָל אויפגעקלערט געוואָרען, נאָר אויך אפילו אין דעם פאַל, ווען דער בעשולדיגטער האָט געמאַכט דעם ערשטען פּרוּוו דעם בעצאָהלטען חוב נאָכאַמאָל אויפצומאָהנען. אין דעם פּרט איז אַלץ איינס, צי דער פּרוּוו איז געמאַכט געוואָרען דורך אַריינגעבען אַנ'ענטשפּרעכענדע תביעה אין געריכט, אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען אַ בעצאָהלטען דאָקומענט אָדער אַנדער התחייבות עווענטועל דורך איבערגעבען אויסצופיהרען דעם פּסק-דין דעם קאָמאָרניק, אויב עס געהט וועגען אַ בעצאָהלטען וויראָק.

נאָכמעהר: די זעלבע פאַראַנטוואָרטליכקייט דראָהט דעם בעשולדיגטען אפילו אויך דאַן, ווען ער פּרוּווט נישט אַליין אויפצומאָהנען דעם בעצאָהלטען ח'ב, נאָר ער פאַרקויפט דעם דאָקומענט אַ דריטער פּערזאָן.

דער אַלטער שטראָף-קאָדעקס האָט אין פּונקט 3, אַרט. 611 נישט געמאַכט קיין אונטערשיד, צי ס'האַנדעלט זיך וועגען נאָכאַמאָל אויפמאָהנען די גאַנצע סומע אָדער בלויז אַ טייל. ביידע דיספּאָזיציעס האָבען פאַרגעזעהען די זעלבע שטראָף-סאַנקציע. דער אַרטיקעל 267 פון נייעם שטראָף-קאָדעקס רעדט אין אַלגעמיין וועגען נאָכאַמאָל אויפמאָהנען אַ בעצאָהלטען חוב. די דיספּאָזיציע פון אָנגעוויזענעם אַרט. דערמאָהנט בכלל נישט קיין טיילווייזען פּרוּוו אויפצומאָהנען אַ בעצאָהלטען חוב.

דערפון דרינגט מען, אַז לויטן נייעם שטראָף-קאָדעקס אונטערליגט אַ שטראָפליכע פאַראַנטוואָרטליכקייט נאָר דאָס פּרוּווען נאָכאַמאָל אויפצומאָהנען אינגאַנצען אַ בעצאָהלטען חוב. קוים האַנדעלט זיך וועגען אַ פּרוּוו אויפצומאָהנען טיילווייז אַזאַ בעצאָהלטען חוב, דאַרף די האַנדלונג נישט קוואַליפיצירט ווערען אַלס שטראָף-פאַרברעכען.

מיר זענען מיט אַזאַ אינטערפּרעטאַציע נישט מסכים. מיר האַלטען, אַז יעדער פּרוּוו נאָכאַמאָל אויפצומאָהנען אַ בעצאָהלטען חוב, אַלץ איינס, צי אינגאַנצען אָדער בלויז אַ טייל איז אַ שווינדל, פאַר וועלכען ס'דראָהט די פאָרגעזעהענע אין אַרט. 267 רעפּרעסיע. די ענדערונג פון דער דיספּאָזיציע אין נייעם שטראָף-קאָדעקס איז נישט מעהר ווי אַ רעדאַקציאָנעלע פאַראיינפאַכונג.

י. א—ד

זייער טאָכטער'ס חתן

(סקיצע)

פון חיים גאָלדשטיין

דער טויט פון זייער יונגער טאָכטער וועלכע איז געווען אַ סטודענטקע, האָט ביי די מאַרקוסעס געמאַכט אַ חורבן אין זייערע נשמות.

איידער זייער טאָכטער איז קראַנק געוואָרען אויף לונגען-ענטצינדונג האָבען זיך טאַטע-מאַמע געשפּיגעלט אין זייער קינד. וועלכע האָט זיך צובליהט ווי אַ שעהנע פרוי און איז געוואַקסען שלאַנק און גראַציעז ווי אַ זאַנג אין פעלד, די עלטער'ן זענען געווען נחת'דיג שטאָלץ, וואָס זייער טיידעלע צייכענט זיך שטאַרק אויס אין אוניווערזיטעט און איז געוואַלדיג פּאָפּולער צווישען אַלע איהרע בעקאַנטע.

אָט ערשט נישט לאַנג זענען מאַקס און אסתר געזעסען אין אַ גליקליכער פאַמיליען-אַטמאָספער און צוזאַמען מיט זייער גראַטענער טאָכטער געמיטליך דיסקוטירט, וואָס פאַר אַ קאַריערע פאַר איהר אויסצוקלייבען, זייערע הערצער זענען דאַן געווען אָנגעפילט מיט פרייד, געמישט מיט עפּעס אַן-אומבעשטימטען ציטער, טאָמער מאַכען זיי אַ טעות אין דעם אויסוואַהל„ איז געקומען אַ שוואַרצע קראַ און האָט אַ חל געמאַכט פון די שעהנע חלומות און שלענער, וואָס זיי האָבען געפונען פאַר זייער קינד.

פּייַנליך שווער איז געווען פאַר טאַטע-מאַמע זיך צוצוגעוועהנען צום שרעקליכען אמת, אַז זיי וועלען שוין מעהר קיינמאָל זייער קינד נישט זעהן.

זייער טאָכטער איז געשטאָרבען.

מאַקס'ען איז נאָך ווי עס איז געלונגען צו פאַרטויבען דעם שניידענדען ווייטאָג פון זייער פאַרלוסט.

פאַר אסתר'ן איז אָבער נאָכאַנאַנד געשטאַנען זייער גרויסער אומגליק פריש און גרויזאַם יעדע מינוט פון טאָג. איבערנאַכט זענען די קוים-בעמערקבאַרע קנייטשעלעך אויף איהר פּנים טיפער און לענגער געוואָרען, אַזוי ווי עפּעס אַ געהיימע מאַכט, וואָלט מיטאַמאָל די אַלע אַכצעהן יאָהר פון איהר טיידעלע'ס לעבען צוגעלייגט צו איהרע יאָהרען. גאַנצענע טעג איז זי מיט אַ פאַרבונדענעם קאָפּ געלעגען אַ טרויעריגע אַ צוזאַמענגעקאָרטשעטע אויפ'ן קושעטקע אָנגעטאָן אין אַן'אַלטען סוועטער.

דער איינציגער טרייסט וואָס איז די מאַרקוסעס פאַרבליבען זענען געווען די אָפטע בעזוכען פון הערין, וועמען ביידע, סיי אסתר און סיי מאַקס, האָבען ליב געהאַט און ווי האָט דען געקאָנט אַנדערש זיין? הערי איז דאָך געווען זייער טיידעלעס חתן, וועלכער האָט געהאַט אַנ'אייגענע מאַמע האָט זיין צוקונפטיגע שוויגער מיט ליבשאַפט גערופען „מאַ" און מאַקסען — „פאַ".

העריס קומען אַלע פרייטאָג-צו-נאַכטס איז געווען די איינציגע טרייסט ביי אסתר'ן און מאַקסען אין זייערע טרויעריגע טעג. טיף אין די הערצער ביי טאַטע-מאַמע האָט געפלאַקערט אַ קאַלטער שרעק, ווער ווייסט ווי לאַנג אָט דער טרייסט וועט אָנהאַלטען? ערשט בעלטען איז הערי געווען אַזוי נאָהענט צו זיי, ווי זייער אייגען פלייש און בלוט„ און איצט? זיי האָבען זיך אָבער אָנגעשטרענגט צו דערשטיקען אַזעלכע געדאַנקען און האָבען אויסגעמידען צו רעדען וועגען דעם.

ביים עסען האָט אסתר אַרומגעטאָרעט זיך אַרום הערין נאָך מיט מעהר צערטליכקייט און איבערגעגעבענהייט ווי זי האָט עס געטון אידער דער אומגליק האָט געטראָפען. דאָס האָט זי אומבעוואוסטזיניגערהייט געוואָלט צוצובינדען הערין נעהנטער צו זיי.

עטליכע מאָל אַ וואָך פלעגט העלע אַרויפקומען בעזוכען די מאַרקוסעס. העלע איז געווען טיידיס אינטימסטע פריינדין, זיי פלעגען זיך דערציהלען פון אונטערן נאָגעל, איינע האָט פאַר דער אַנדערער קיין סודות נישט געהאַט.

אסתר האָט אויף אַנ'אמת ליב געהאַט העלען, און דאָך איז זי נישט געווען אינגאַנצען צופרידען וואָס זי, העלע קומט אַרויף יעדען פרייטאָג אָוונט, דווקא דאַן, ווען הערי קומט צו זיי, כאָטש טיף אין האַרצען האָט זי געוואוסט אַז זייער פאַרוואַנדשאַפט מיט הערין וועלכער איז ערשט נישט לאַנג צוריק געווען זייער „צוקונפטיגער איידעם", וועט מוזען פאַרשווינדען, אַז דאָס איז דער גאַנג פון לעבען, האָט אסתר פונדעסטוועגען נישט געקאָנט פאַרטראָגען אַז הערי רעדט צו העלען און שענקט איהר אויפמערקזאַמקייט, זי האָט געפיהלט אַזוי ווי איהר איינציגער צוועק אין לעבען וואָלט געווען צו זעהען אַז הערי זאָל בלייבען געטריי דעם אָנדענק פון זיין פאַרשטאָרבענער כלה, און שפּעט אין אָוונט אַז הערי האָט העלען בעגלייט אַהיים, איז אסתר געבליבען זיצען ביים טיש ווי פאַרגליווערט.

איינמאָל אַ פרייטאָג-צו-נאַכט, ווען אַלע זענען געזעסען ביים טיש, האָט אסתר בעמערקט ווי הערי האָט לייכט-שפּילעוודיג אַ כאַפּ געטון העלעס פינגער אין זיין האַנט, ווען זי האָט איהם דערלאַנגט אַ טיי-לעפעלע, צוויי פּאָר יונגע אויגען האָבען דאַן שטיפעריש געשמייכעלט, און ביי אסתר'ן האָט זיך אַ שטיק האַרץ אָפּגעריסען דאָס צוזעהענדיג. נאָר אום נישט צו שאַפען קיין אונאַנגענעהמע אַטמאָספערע, האָט זי אויך געפּרובט שמייכלען, אין דער אמת'ן האָט זיך אויף איהר מידען בלייכען פּנים צולייגט אַ משונהדיגע גרימאַסע, איהר מויל האָט זיך צושפּרייט ווי צום שמייכלען, אָבער די ברוינע, מאַטע אויגען זענען געווען אָנגעפילט מיט פּיין און טרויער.

ווען הערי און העלע זענען אַרום עלף אַ זייגער אין אָוונט אַהיים געגאַנגען און אסתר מיט מאַקסען זענען געבליבען אַליין האָט איבער'ן הויז געהערשט אַ טויטע שטילקייט, מאַקס איז געבליבען זיצען בעוועגלאָז אויף זיין אָרט און האָט אויסגעמידען זיך צו בעגעגענען מיט זיין פרויס בליקען, ער האָט איצט געטראַכט וועגען די אַלע שעהנע האָפענונגען מיט וועלכע ער האָט זיך אַרומגעטראָגען וועגען דער צוקונפט פון זיין טיידעלען, צוזאַמען מיט הערין. און דאָס האַרץ האָט אין איהם געוויינט, אסתר האָט זיך דערמאָנט אַז הערי, צו וועמען זי איז געווען נאָך בעסער ווי אַנ'אייגענע מאַמע, האָט איהר שוין היינט מעהר נישט גערופען „מאַ", עס האָט זיך איהר געדוכט אַז אַ מיאוסע פאַרראַט ווערט ביי גאַנגען געגען איהר טיידעלען, פון מינוט איז זי געוואָרען מעהר אויפגערעגט, צעטראָגען. איהר נאַכצער קערפּער האָט זיך געטרייסעלט. ענדליך האָט אסתר איבערגעריסען די שטילקייט מיט אַ יאָמערדיגען געוויין:

— איך קען שוין מעהר נישט איבערטראָגען! — און זי האָט זיך אַרויסגעראָנגען אויפ'ן שטוהל.

אין אַ פּאָר טעג אַרום, אַז העלע איז אַרויסגעקומען אין מיטען טאָג, האָט אסתר וועלכע פלעגט זיין אַזוי צופרידען מיט איהרע בעזוכען, זיך געצויגען צו איהר קאַלט און פרעמד. און אַז העלע האָט דערמאָהנט טיידיס נאָמען, האָט אסתר עס נישט געקענט פאַרטראָגען, זי האָט געפיהלט, אַזוי ווי העלע וואָלט איהר קינדס נאָמען פאַרשוועכט.

זעהענדיג אסתר'ס אייז-קאַלטע בעהאַנדלונג, אַ זאַך, וואָס זי האָט נישט געקענט פאַרשטיין„ האָט העלע אויפגעהערט צו קומען וואָס ווייטער.

ביסלעכווייז האָט הערי אויך אויפגעהערט איבערצוהיפּען זיינע בעזוכען ביי די מאַרקוסעס.

און ענדליך האָט ער אינגאַנצען אויפגעהערט צו קומען.

איינמאָל אין אַ צעהן מאָנאַטען אַרום. איז אסתר געוואָרען איינגעלאַדען אויף דער חתונה פון הערין מיט העלען. איהר צעווייטאָגטע האַרץ האָט זיך אויף אַ מאָמענט אָפּגעשטעלט. און אַ גרויסע הייסע טרעהר האָט בענעצט די איינלאַדונגס-קאַרט.

אַביסעל שפּעטער איז אסתר געשטאַנען ביי דער אָפענער שאַנק, וואו עס זענען געהאָנגען טיידעלעס קליידער. און עס האָט זיך איהר מאַמעשענוויז געדוכט, אַז אָט שטעהט די לעבעדיגע איהר טאָכטער, די מאַמע האָט זיך צוגעטוליעט צו איהר טויטען קינד'ס קליידער און האָט לאַנג שטיל געוויינט...

נייער פאלקסבלאט
דאס לאדזשער לעבען
נייער פאלקסבלאט

זונטאג 16 כב תמוז תרצ״ג
יולי
זון־אויפגאנג 3.31
זון־אונטערגאנג 7.52

פלענער פון רעגירונגס־קאמיסאר אין מאגיסטראט

די חובות פון דער שטאט. — גרויסער דעפיציט. — בודזשעט־אויספיהרונג אויף דער פערזענליכער פעראנטווארטליכקייט פון די נאטשעלניקעס. — בעאמטע, וואס האבען נישט וואס צו טון. — וואסער־לייטונג. — נייע וואהלען. — ווער וועט ווייטער בעקומען סובסידיעס

פרעסע־קאנפערענץ ביים רעגירונגס־קאמיסאר אינזש. וואיעוואדזקי

נאכ'ן איבערנעהמען די מאכט און נאכ'ן בעקענען זיך מיט'ן צושטאנד פון די עניינים אין דער זעלבסטפערוואלטונג — האט דער ניי־בעשטימטער רעגירונגס־קאמיסאר אינזש. וואיעוואדזקי צונויפגערופן א

קאנפערענץ מיט די פרעסע־פארשטעהער

באלד ביים אנהויב, האט דער קאמיסאר געזאגט, אז ער בעט ביי דער פרעסע א גינסטיגע שטעלונג און צוזאמענארבייט, ער האט צונויפגערופען די קאנפערענץ, כדי צו בעקענען די פרעסע מיט זיינע פלענער אויף דער נאהענטער צוקונפט. דאס וועט נישט זיין קיין פול בילד פון דער לאגע און פון דער ווייטערדיגער טעטיגקייט, אבער אין אלגעמיין וועט עס כאראקטעריזירען די פלענער פון קאמיסאר אין דער שטאטישער פערוואלטונג. וואס שייך דעם אויסגלייכען דאס וואס איז קרום געמאכט געווארען, האט ה' וואיעוואדזקי, זענען פערהאן חלוקי דעות צווישען מיר און מיינע נאהענטסטע מיטארבייטער ד״ר. קאליבאווסקי און נאטשעלניק כוואלפינסקי איך אלס אפטימיסט האלט, אז מ'וועט קענען די שטאטישע ווירטשאפט אויסגלייכען אין 2 יאהר, מיינע מיטארבייטער האלטען, אז ערשט אין 5 יאהר פון די טערמינען וואס איך גיב דא אויף, קען מען זיך שוין פארשטעלען, אז

ס'איז שלעכט

קודם כל — זאגט דער קאמיסאר, וועל איך צוטרעטען צו די פינאנץ־ענינים, לויט'ן ביודזשעט בעטרעפט דער חוב פון דער שטאט 42,616,000 זל. אבער אין דער סומע איז נישט אריינגערעכענט געווארען די פראצענטער פון דער דאלאר־הלוואה, וואס זענען ביז איצט אינגאנצען נישט געצאהלט געווארען,

דער חוב פון דער שטאט בעטרעפט אינגאנצען אנ'ערך 56 מיליאן זל.

דאס וואלט נישט געווען אזוי שרעקליך, ווייל ס'זענען פערהאן פיל קלענערע שטעט וואס זענען אויך שולדיג אזעלכע סומעס. ס'ווענדעט זיך נאר צו די הלוואות וואס זענען גענומען געווארען גיבען דער שטאט וועלכע ס'איז פינאנציעלע אדער געזעלשאפטליכע נוצען. אויב ס'האנדעלט זיך וועגען דער הלואה פון 20 מיליאן זלאטעס אויף קאנאליזאציע־צוועקען האט זי געבראכט זעהר פיל נוצען דער בעפעלקערונג, וואס שייך אבער אנדערע אינוועסטיציעס, ווי די הייזער אויף פאלעטיע און אנדערע זענען נישט געזעלשאפטליך און נישט בערעכטיגט און גיבען גארנישט דער ארימער בעפעלקערונג.

די אויספיהרונג פון ביודזשעט פאר'ן יאהר 1932[33 שטעלט זיך פאר אויף פאלגענדען אופן

די הכנסה אין געוועהנליכען ביודזשעט האט בעטראפען 21,134,000 זל. די הכנסה אין דעם אויסערגעוועהנליכען בודזשעט בעטרעפט 2,244,583 זל. צוזאמען מיט די פעהלענדע הכנסה־זאכען האט די גאנצע איינקונפט בעטראפען 26 מיליאן 53 טויזענד זלאטעס, די פאקטישע הוצאות זענען פיל גרעסער, דער פאקטישער דעפיציט בעטרעפט 9 26,000 זלאטעס.

דער אלגעמיינער דעפיציט קנאפע 4 מיליאן זלאטים

דעריבער דארף מען פערשטעהן, אז אויסער די לויפענדע זאכען, מיט וועלכע איך וועל זיך דארפען פערנעהמען, וועל איך מוזען טיף אריינדרינגען אין דער ווירטשאפט פון מאגיסטראט, כדי שוין צו האמעווען דעם דעפיציט

— מיט וואס פארא מיטלען וועט מען האמעווען דעם דעפיציט? ביז איצט איז נישט געווען קיין געוויסע דיסציפלין בנוגע דעם פינקטליכען אויספיהרען פון די בעזונדערע בודזשעט־פאזיציעס, איצט האב איך שוין ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג צו אלע נאטשעלניקעס, אז דער בודזשעט זאל גענוי אויסגעפיהרט ווערען לויט'ן רעסקריפט פון דער וואיעוואדזטווע, פון 1. אויגוסט אן, וועלען

די נאטשעלניקעס פערזענליך פעראנטווארטליך זיין פאר איבערשרייטען א ביודזשעט־פאזיציע

— וואס פארא בודזשעט־פאזיציעס וועלען געשטראכען ווערען?

קודם כל וועלען געמאכט ווערען רעדוקציעס אין די זאכליכע אויסגאבען ווי דירה־געלד, בעלויכטונג, טעלעפאנען א. א. וו. דאס זענען אבער נישט קיין גרויסע זאכען, ערנסטער איז דער ענין פון בעדינטיגען בעאמטע, ס'איז א פאקט, אז אין אלע אפטיילונגען איז איבערגעשריטען די צאהל נויטיגע בעאמטע, ס'איז פשוט נישט פערהאן, וואו די בעאמטע אוועקצוזעצען און וואס איהם געבען צו טון. דער פריהערדיגער מאגיסטראט האט אויסגעמיטען צו טון זאכען, וועלכע וואלטען געקענט בעצייכענען די מאגיסטראט־מיטגלידער אלס שלעכטע מענשען, דער שלעכטער וועט דעריבער מוזען זיין דער רעגירונגס־קאמיסאר. מיר וועלען אבער

די רעדוקציע פון פערזאנאל

אדורכפיהרען אויף דעם אופן, אז די אומגליקליכע, וועלכע וועלען פערלירען די פאסטענס וועלען נישט קענען זאגען, אז מען איז בנוגע די בעאמטען אנ'אונגערעכטיגקייט. ס'וועלען נישט בעזייטיגט ווערען פון זייערע אמטען עלטערע און סטאבילזירטע בעאמטע, מענשען מיט פאך־קענטניש און מענשען מיט גרעסערע פאמיליעס. ביים בעזייטיגען בעאמטע וועלען נישט געמאכט ווערען קיין שום ספעציעלע אונטערשיידען. מיר וועלען זיך בעמיהען, אז די טעטיגקייט פון דער אפטיילונג פאר סאציאלער הילף, פון דער געזונדהייטס־אפטיילונג זאל נישט פערקלענערט ווערען. אויב אבער די לאגע וועט ברענגען דערצו, אז מיר וועלען מוזען מאכען אפשפארונגען אין די דאזיגע וויכטיגע אפטיילונגען, וועלען מיר אדורכפיהרען א גענויע קאנטראל, אז פון שפיטאלען, סאציאלע הילף זאלען בעקומען נאר די וועמען מ'דארף געבען און נישט די ארימע שאסטעווען.

ס'ווערט איצט אפגעשאפט דער דואליזם אין די אפטיילונגען, וועלכע האבען געהאט א לאווניק און א נאטשעלניק, איצט וועט פאר דער אפטיילונג זיין פעראנטווארטליך נאר דער נאטשעלניק, וועלכער וועט מוזען אפגעבען א דין־וחשבון פון זיין טעטיגקייט.

ווייטער וועל איך זיך בעמיהען, אז די קאנצעלאריע־ארבייט זאל פערבעסערט ווערען, אויף ערלעדיגען אן ענין וואס דארף דויערען 5 מינוט זאל מען נישט דארפען ווארטען חדשים לאנג.

איינע פון מיינע הויפט־ארבייטען וועט זיין דאס אויסארבייטען א גענויען ביודזשעט אויפ'ן יאהר 1934[35, צוליב דעם ווייל

די וואהלען צו דער נייער זעלבסט־פערוואלטונג וועלען ערשט פארקומען אין פריהלינג 1934

אין געוועהנליכען בודזשעט פון נייעם יאהר וועט מוזען אויסגעשניטען ווערען א גרעסערע סומע געלד אויף צו פערבעסערען די פאטאלע ברוקען אין דער שטאט, וואס שייך אנדערע גרויסע אינוועסטיציע־ארבייטען האב איך קודם כל אין זין — די וואסער־לייטונג, פון איינגענע מיטלען וועט מען דאס נישט קענען מאכען, אויסלענדישע הלוואות זענען נישט רעאל. די איינציגע מעגליכקייט איז א הלואה פון „ארבייטס פאנד“, איך וועל זיך בעמיהען וועגען א הלואה פון 3 ביז 4 מיליאן זלאטעס און אנהויבען די דאזיגע ארבייט.

ווייטער מוז אדורכגעפיהרט ווערען, אז די סעזאן־ארבייטען זאלען זיך נישט אנהויבען אין יעדער יולי, נאר שוין אין אפריל, מיין אויפגאבע וועט אויך זיין צוצוגרייטען און אדורכצופיהרען די נייע וואהלען צום שטאט־ראט.

איך האב געוואלט ארויסבריענגען פון טעות די בעפעלקערונג אין איין זאך. ס'איז א טעות צו מיינען, אז אויב די רעגירונג האט איצט איבערגענומען דאס פיהרען פון דער לאדזשער זעלבסטפערוואלטונג וועט שוין זיין גענוג געלד און מיר וועלען קענען אלץ מאכען. דאס וועט נישט זיין. ס'האנדעלט זיך קודם כל וועגען איינפיהרען ארדנונג, קיין וואונדער קענען מיר נישט און וועלען נישט בעווייזען

נאך דער דאזיגער עקספאזע פון רעגירונגס־קאמיסאר האבען די אנוועזענדע זשורנאליסטען געשטעלט א רייהע פראגען, אויף וועלכע דער קאמיסאר האט געענטפערט.

קודם כל איז קלאר געווארען, אז

קיין בייראט צום קאמיסאר וועט דערווייל נישט גערופען ווערען

ווייטער אז בנוגע רעארגאניזירען אינסטיטוציעס וועט מען עס נישט קענען טראכטען נאך א גענויער לוסטראציע דעריבער האט דער קאמיסאר אפגעלייקענט אלע ווילדע קלאנגען וואס געהען ארום יעצט וועגען דער לאדזשער ק.ק.א. קיין נייע בעאמטע אויפ'ן ארט פון די בעזייטיגטע וועלען דערווייל נישט צוגענומען ווערען, קיין ענדערונג אויף די אמטען פון די נאטשעלניקעס וועלען דערווייל אויך נישט פארגעקומען.

דער פארשטעהער פון „נייעם פאלקסבלאט“ האט דאן געפרעגט דעם קאמיסאר, צי אלע בעשטימטע סובסידיעס פאר אינסטיטוציעס וועלען אויסגעצאהלט ווערען. אויף דעם האט דער קאמיסאר געגעבען פאלגענדען כאראקטעריסטישען ענטפער: סובסידיעס קענען בעקומען נאר די אינסטיטוציעס וועלכע פיהרען א געזעלשאפטליכע ארבייט און העלפען אויס אין געוויסע פאלען די שטאט, דאגעגען קענען נישט בעקומען קיין סובסידיעס אזעלכע אינסטיטוציעס וועמענס אנפיהרער ס'האלטען זיך אין פוילען ווי געסט, פאר וועלכע דאס לאנד איז נאר א צייטווייליג וואוין־ארט און אזעלכע וואס זענען נישט לאיאל צו דער פוילישער מלוכה־שטאנד.

אויף א צווייטער פראגע פון פארשטעהער פון „נייעם פאלקסבלאט“ בנוגע דעם איבערפיהרען דאס שטאטישע טעאטער אין „סקאלא“ האט דער קאמיסאר געענטפערט, אז דער ענין איז שוין רעכטליך ערלעדיגט און קען שוין נישט געענדערט ווערען.

אקציען־געזעלשאפט יוזעף ריכטער רעגולירט אויף 30 פראצ.

פון האנדעלס־געריכט

אויף דער זיצונג פון האנדעלס געריכט איז בעטראכט געווארען דער אופאדלאסטש פון דער פירמע יוזעף ריכטער אין לאדז.

דער בעפאלמעכטיגטער פון דער פירמע האט פארגעלייגט דעם בילאנס, און דאן פראפאנירט א אפמאך פון רעגולאציע אויף 30 פראצענט, אויף דעם אופן, אז די וועלכע עס קומט ביז 5 טויזענט זל. וועלען בעקומען די 30 פראצענט, אין 4 האלב־יעהרליכע ראטעס,

די וואס קומט מעהר פון 5 טויזענט זל. וועלען בעקומען אויסגעצאהלט דאס אין פערלויף פון 10 יאהר, מיט א צושלאג פון 1 פראצענט.

נאך א לענגערער דיסקוסיע פון די בעפאלמעכטיגטע קרעדיטארען איז דער אפמאך בעשטעטיגט געווארן.

פארשטייער פון פראפעסיאנעלע פעראיינען

ביים קאמיסאר וואיעוואדזקי

(2) געכטען זענען אין מאגיסטראט געקומען דעלעגאציעס פון א רייהע פראפעסיאנעלע פעראיינען, בכדי אפצוהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן קאמיסאר וואיעוואדזקי.

די דעלעגאציעס האבען גראטולירט דעם קאמיסאר מיט'ן איבערנעהמען זיין אמט, אויסדריקענדיג די גרייטקייט צו מיטארבייטען מיט איהם אויפ'ן געביט פון שיצען די ארבייטער־אינטערעסען.

זיי האבען אויך אינטערווענירט וועגען דעם אז די 250 פלאנטאציע־ארבייטער, וועלכע האבען נעכטען פערלוירען זייער ארבייט, זאלען בעשעפטיגט ווערען ביי די ארבייטען פון דעם פאוויאט סיימיק.

דער קאמיסאר האט געדאנקט פאר די גראטולאציעס, און צוגעזאגט צו פערשטענדיגען זיך מיט'ן וואיעוואדע וועגען די 250 סעזאנארבעטער.

א קאנפערענץ אין דער האנדווערקער־קאמער

(א) אויפן 20 - טען ד. ח. איז אין דער לאדזשער האנדווערקער־קאמער צוזאמענגערופען א קאנפערענץ מיט'ן אנטייל פון פארשטעהער פון יובילערישען, גראווירישען און זייגערמאכער־צעך.

אויף דער דאזיגער קאנפערענץ וועט ארומגערעדט ווערען דער פראיעקט פון פרובירפראיעקט וואס דאס האנדעלס און אינדוסטריע - מיניסטעריום האט צוגעשיקט צום ארויסזאגען א מיינונג.

ערב דער ליקווידאציע פון קאנפליקט אין באנוועל־שפינער־קארטעל

(אג) די טעג איז אין פערבאנד פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע אין דער פוילישער מלוכה פארגעקומען א קאנפערענץ צווישען די פארשטעהער פון באנוועל־שפינער־קארטעל און די פארשטעהער פון די פירמען, וואס זענען בשעתו פון קארטעל ארויסגעטרעטען וועגען צוריקאריינטרעטען פון די דערמאהנטע פירמען אין קארטעל.

נאך א לענגערער דיסקוסיע איז איינשטימיג אנגענומען געווארען א רייהע פונקטען, די איבריגע פונקטען, איבער וועלכע מען איז נישט געקומען צו קיין הסכם, איז בעשלאסען געווארען זיי צו פארמולירען און איבערצושיקען צו ענטשיידען דעם האנדעלס־מיניסטער, ווייל ביידע צדדים זענען געקומען צום בעשלוס וועגען דער נויטווענדיגקייט ווי אמשנעלסטען צו ליקווידירען דעם קאנפליקט.

איז שוין פונ'ם קאלעקטיווען אפמאך

(2) אין די נאהענטסטע טעג וועט פארקומען א קריי־דעלעגאטען־צוזאמענפאהר פון טעקסטיל־ארבעטער, וואס זענען ארגאניזירט ביי ז.ז.ז.

דער צוזאמענפאהר וועט ספעציעל בעהאנדלען די פראגען ווי צו האנדלען לגבי די פאבריקאנטען, וואס האלטען זיך נישט ביים קאלעקטיווען אפמאך.

* * *

(2) אין שייכות מיט'ן נישט אפהיטען דעם קאלעקטיווען אפמאך, זענען פארגעקומען פראטעסט־פערזאמלונגען פון טעקסטיל־ארבייטער אין זאוויערטשע און טשענסטאכאוו, וואו די פערזאמעלטע האבען ארויסגעזאגט זייער גרייטקייט צו שיצען דעם אפמאך דורך אן אלגעמיינעם שטרייק.

אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט בייגאכט דיזשורירען: ק. ליינוועבער (פרייהייטס־פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), א. פערעלמאן (ציגעל־גאס 32), י. צימער (וואולטשאנסקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

אורלויבען

(2) ווי מיר דערוויסען זיך האט דער קאמיסאר פון דער גרעניץ־וואך, ה' קוכארזשעוויטש, מיט עטליכע טעג צוריק אנגעהויבען זיין אפרוה־אורלויב.

זיין ממלא מקום איז איצט דער אספיראנט קיעדזשינסקי.

אמטליכעס

(א) עס האט זיך צוריקגעקערט פון אורלויב און אנגעהויבען צו אמטירען דער לאדזשער שול־אינספעקטאר ה' וואצלאוו דאבראוואלסקי.

זיין פערטרעטער יאסקאר קאטולא איז נאכטען אוועק אין אורלויב.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 90־216
ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און וועגערישע קראנקהייטען, מענער־שוואכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אוונד
בעזונדער ווארטע־צימער פאר פרויען.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר
אויערען, נאז, האלז און לונגען־קראנקהייטען
11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)
טעל 81־127
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אן אין לאטשניצע זגערזש ער 17
פון 1–1 און פון 2–3 נאכמ.

די לאגע אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע

אין צוזאמענהאנג מיט'ן פאלען פון דאלאר

גרויסע מיינונגס-פערשידענהייט ביים אפשאצען די לאגע אויף דער צוקונפט

(אג) די כסדריגע דעוואלואציע פון דאלאר האט געהאט א ענטשיידענעם איינפלוס אויף דער לאגע אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע. צו די ער-שיינונגען, וואס ווארפען זיך אממייסטען אין די אויגען אלס רעזולטאט פון דער דאלאר דעוואלו-אציע איז דער פאקט, וואס אלס מעהר ווערען לאקירט קאפיטאלען אין סחורות, הויפטזעכליך אין די האלב-פאבריקאטען וואל אדער באנוועל גארן. די דאזיגע ביידע האלב-פאבריקאטען האבען די מעלה, וואס זיי קענען לייכט פליסיג געמאכט ווע-רען און גאראנטירען אויך אין א בעדייטענדער מאס די סטאביליזאציע פון זייער ווערט. כאראק-טעריסטיש, אז דאסמאל ווערט בכלל נישט לאקירט קיין קאפיטאלען אין פערטיגע סחורות. א חוץ לא קאציע צוועקען ווערט אויך גארן געקויפט צוליב שפעקולאציע צוועקען, ווייל מען ערווארט א שטיי-גערונג פון די פרייזען אנהויב פון ווינטער-סעזאן. דערווייל איז דער איינפלוס פון דער דעוואלואציע פון דאלאר א גינסטיגער. צוליבן פאלען פון דא-לאר שטייגען בעדייטענד די פרייזען אויף רויהען-באנוועל. עס איז דעריבער פערהאן א מורא, אז עס וועלען אויך שטייגען די פרייזען אויף גארן און פערטיגע סחורות, צוליב דעם האבען זיך די סוחרים צוגעאיילט מיט די קניות און זיי האבען אויך געמאכט גרעסערע בעשטעלונגען. ווי מיר דערוויסען זיך האבען א סך היגע גרויסע פאברי-קען בעדייטענדע בעשטעלונגען, וואס וועט זיי צווינגען אויף די נאהנסטע חדשים אויפצוהאלטען די זעלבע ארבייטסצייט ווי ביז איצט. אויפן לא-דזשער מארק הערשט א שטייגערונגס-טענדענץ, מען ערווארט, אז ווען דער טויטער סעזאן וועט אדורך וועלען סיי כחורות סיי גארן, באלד ביים אנהויב פון סעזאן שטייגען, דאס איז די מיינונג פון דער האנדעלס-וועלט.

גאנץ אנדערש פערקוקען זיך אבער אויף דער לאגע די אנטיהערנדע פאקטארען פון דער לאדזשער גרויס-אינדוסטריע און האנדעל, לויט זייער מיינונג וועלען די איצטיגע פרייזען אויף רויהען באנוועל, וואס זענען צוליב דער דעוואלואציע פון דאלאר ארויפגעשרויפט געווארען אויף 20 פראצ. איבערן פרייז זיך נישט לאנג אויפהאלטען, ווייל זיי געפינען נישט קיין פעסטען יסוד אין דער פער גרעסערונג פון דער קאנסומציע, סיי אמעריקא ווי אויך דער גאנצער וועלט דראהט א צוזאמענברוך פון די פרייזען אויף באנוועל און אויך אויף אנ-דערע רויה-שטאפען, אפילו ביי נאך א נידריגערען קורס פון דאלאר ווי איצט. דעם דאלאר דארף מען אויף א לאנגער צייט אויפהערען צו בעטראכטען אלס א צאהל אביעקט, דאס פאלען פון דאלאר, וואס האט פון די בעהעלטענישען ארויסגעצויגען בעדייטענדע קאפיטאלען האט נישט געהאט קיין איינפלוס אויף פליסיג צו מאכען דעם געלד מארק, ווייל די קאפיטאלען זענען צוריק איינגעפרוירען געווארען אין אנדערע וואלוטעס אדער סחורות.

קאלאסאלע ירידה פון טעקסטיל-עקספארט

(2) די לאדזשער האנדעלס- און אינדוסטריע-קאמער האט לעצטענס צונויפגעשטעלט א רשימה פון דעם לאדזשער טעקסטיל-עקספארט, וואס פון איהר איז צו זעהן, אז די עקספארט-עקספאנסיע אין לאדז איז ריזיג געפאלען אין די לעצטע יאהרען.

אזוי למשל זענען אין יאהר 1932 עקס-פארטירט געווארען באנוועל-ארטיקלען 10 מיט א האלב פראצענט פון דעם סכום, וואס עס איז עקס-פארטירט געווארען אין 1927.

דערפאר אבער איז פאר דערזעלבער צייט געשטיגען מיט 5 און דריי צעהנטעל פראצענט דער עקספארט פון וואלענע סחורות.

אפעלאציע-געריכט בעשטעטיגט דעם אפמאך פון דער לאדזער האנדעלס-באנק

(א) דאס אפעלאציע-געריכט אין ווארשא האט בעטראכט די אנקלאגע פון די בעפולמעכטיג-טע מצד די קרעדיטארען פון דער לאדזער האנדעלס-באנק, מכוח דעם אפמאך, וואס איז בשעתו בעשטעטיגט געווארען דורך דער האנדעלס אפטיילונג ביים לאדזער קרייז געריכט.

דאס אפעלאציע געריכט האט אנערקענט די פארוואורפען אלס נישט קיין זאכליכע און דעם אפמאך בעשטעטיגט.

בזה האופן האט דער באנקראט פון דער לאדזער האנדעלס באנק פון נעכטען אן אויפגעהערט ענדגילטיג צו עקזיסטירען.

וואהל-מיטינגען

נעכטען איז אין „מאמוס" פארגעקומען א מי-טינג, איינגעארדענט דורך די רעוויזיאניסטען, גע-ווידמעט דעם ציוניסטישען קאנגרעס.

מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען די ה"ה: אינזש. עקערו און קלינגבייל.

* * *

דאנערשטאג איז אין ענגלישען זאל פארגע-קומען א מיטינג, איינגעארדענט דורכן ציוניסטישען קאמיטעט וועגען ציוניסטישען קאנגרעס.

מיט א רעפעראט איז ארויסגעטרעטען ה' קליינבוים פון ווארשא און ה' לימאן האט גערעדט וועגען ד"ר הערצעל צו זיין יאהרצייט.

נעכטען זענען אויך פארגעקומען א גאנצע רייהע וואהל-מיטינגען.

* * *

היינט קומט פאר א מיטינג פאר קליינהענד-לער מיט'ן אנטייל פון לאווניק א. יאעל, ה. ווייצענפעלד און ש. ליפעל.

מארגען קומט פאר אין לאקאל פון דער ציו-ניסטישער ארגאניזאציע א מיטינג מיט דער בע-טייליגונג פון דעפ. ד"ר ראזענבלאט, משה לימאן און מ. קארא.

א גייסטיג-קראנקע

וויל זיך אריינרייסען אין קרייז-שפיטאל אויף זאגאיניקאווא

(2) נעכטען ביינאכט האט זיך די 31-יעהריגע מאריאנא פענטשניאווסקא (28 קאניאוועט שיסער-פולק, 3) בעמיהט איפ'ס כוח אריינצוקריגען אין קרייז-שפיטאל אויפ'ן נאמען פון פרעזידענט מאש-טשיצקי.

מיט דער הילף פון דער שפיטאל-דינערשאפט האט מען זי געצוימט, און אזוי ווי דער ארויס-גערופענער פאגאטאוויץ-דאקטאר האט פעסטגע-שטעלט, אז זי איז נישט ביים זינען, האט מען איהר געמאכט א בערוהיגונגס-איינשפריצונג און אפגעפיהרט אין זאפאס-שפיטאל.

היינט און פאלגענדע טעג!
פילם פון מיט פרייד
„QUICK"
מיט Liljana Harvey
אין דער הויפטראלע.
אנהייב 4.30 נאכמיטאג, לעצטער סעאנס 10.10 אווענט.
אויסערן פראגראם:
קלאנג-צוגאבע.
נעקסטער פראגראם: „Tommy Boy"
דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.

זויך!

זומער-שפרינקעלעך?...

מ'דארף נישט אויסמיידן די זון אויס מורא פאר זומער-שפרינקעלעך — אבער א טעגליכע פלעגונג מיט הערבא'ס פרעפאראטען וועט פערזיכערן יעדען איינעם א ריין און געזונד געזיכט! די זייף Herba בעזייטיגט שנעל און ווירקזאם די זו-מער-שפרענקעלעך, געלע פלעקער, לישאיעס און אנד. אונריינקייטען פון דער הויט. דער קרעם Herba מאכט די הויט עלאסטיש און גיט איהר צו שטענדיג א פריש און יוגענדליך אויסזעהן. צו בעקומען פון 90 גר. אן

KREM i MYDŁO
HERBA

ביליגע רייזע קיין גדיניע

די היגע אפטיילונג וואגאן-לי ארגאניזירט א ביליגע רייזע קיין גדיניע דעם 20-טען יולי 9,25 אווענד פון דער קאלישער באהן.

דאס וועט זיין בעקוועם קורס - כל פאר די, וועלכע פאהרען אויף דעם ים - אויספלוג קיין קא-פענהאגען, ענגלאנד און האלאנד און אויך פאר די וואס פאהרען אויף אורלויב.

3. קלאס — 17,50, 2. קלאס — 22,75

בילעטען פון מארגען מאנטאג אין ביורא וואגאן-לי-קוק, פיעטריקאווער 64.

ביליגע אויספלוגען איז די קור-ערטער

וואגאן-לי ארגאניזירט ווייטער ביליגע אויספלוגען אין די קור ערטער.

קיין קריניץ מארגען, מאנטאג 9,40 אווענד, מיט דער פאבריקס באהן, דירעקט מיט ספעציעל רעזערווירטע וואגאנעס, 3. קלאס 22,80, 2 קלאס 34,20.

קיין טרוסקאוויעץ, דינסטאג 8,08 מיט דער קאלישער באהן אין ספעציעל רעזערווירטע וואגא-נעס, 3. קלאס — 26,90, 2. קלאס — 38,10. די צאהל בילעטען איז בעגרעניצט.

אנמעלדונגען אין ביורא וואגאן-לי פיעטרי-קאווער 64 היינט פארמיטאג און מארגען פון 9 פריה ביז 9 אווענד.

א זעלבסטמארד

(א) אויף קאכאנאווסקיעגא 21 האט זיך גע-סמ'ט מיט זאלץ-זויער א געוויסע עלעאנארא דאשינסקא.

אין א געפעהרליכען צושטאנד האט זי פא-טאוויע אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

איבערגעפאהרען

(א) אויף שיעראדזקא גאס איז אן אויטא ארויפגעפאהרען אויף דעם פאביאניצער איינוואוי-נער שמחה קראזולעק, און איהם שטארק צו-קאליעטשעט.

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

3-טע קלאס, 2-טער טאג

100.000 zł. na Nr. 137102+

Po 15.000 zł. na N-ry 28401 29175 125624.

Po 5.000 zł. na N-ry 96764 106566.

Po 2.000 zł. na N-ry 3013 40334 67305 142132

Po 1.000 zł. na N-ry 42903 116039 123217 138309.

Po 500 zł. na N-ry 33202 47505 66003 67726 70489 84504 98005 99919 101891 120645 141743.

Po 400 zł. na N-ry 15261 25473 50072 62063 69107 84362 84578 90424 93598 150895 154328.

Po 300 zł. na N-ry 7768+ 11549 12003 15118+ 36215 37125 40340+ 50561 64283+ 58578 62067 68584 87922+ 98577 117789 125182+ 128362 139149 146247 146534.

Po 250 zł. na N-ry 10864 16162 26435 33585 33918 33854 39233 40048 49860 50752 56831+ 57951 63413 79134 84976 95560 96572 98421 101226 105769 106730 112907 114856 116214 119223 120924 132864 149960.

Po 200 zł. na N-ry:

225 398 866 1283 446 602 861 62 2175 261 465 66 826 50 3230 479 82 614 748+ 4369 408 613 5273 310 481 619 722 810 6077 486+ 648 777 96 816 7219 22 30878 523 24 680 8778 217 96 372 556 636 802 80 9130 67 439 585 629 740 924 26 10157 232 86 332 623 745 95 812 916 11006 204 31 342 461 510+ 85 642 795 835 809 12211 97 620 937 13236 763 14000 52 72 29 326 446 579 628 91 812 15272 626 42 750 835 60+ 85 973 16060 429 91 589 610 955 66 17091 94+ 448 638 51 729 835 51 62+ 76 876 18034 135 300 61 691 863 95319458 562 734 20228 74 365 457+ 528 37 76 625 854 964 21169 228 86 516 741 22044 148 71 206 74 526 77 82 727 83 802 47 49 32260 532 92 24322+ 575 689 924 25416 684 739 848 60+ 26046 72 415 21 71+ 92 529 693 847 27005 355 882 946+ 28000 91 178 559 67 29124 32+ 641 43 99 30206 405 28 710 909 31089 143+ 502 719 858 32085 190 257 300+ 74 421 98 546 708 68 33027 40 62 99 125 238 88 455 59 81 83 726 860 34130+ 218 369 405 614 35252 348 80 454 610 57+ 98+ 776 896+ 3016 264 435 81 87 645 764 814 94 37068 307 769+ 920 22.

38209 63 345 503 48 93 678 882 39056 83 154 238 40209 78 89 91 338 830 50 969 41025+ 265 389+ 405 582 94 713 860 61 991+ 42146 52 327 452 538 702 18 841 943 43088 91 148 283 482+ 726 801 994 44055+ 162 246 69 54 370 793 45050 171 252 446 574 609 806 24 975 46141 89 223 84 441 50 47004 11 424 56 797 98 880 48069 303 72 573 735 49014 46 68+ 84 373 685 50122 40 53 587 646+ 60 898 51431 62 737 861 52021 38 55 106 88 432 528 663 87 935 52 69 53072 161 219 313 445 702 812 927 54064 124 40 299 351 414 619 43 756 55265 424 606 58+ 707 21 912+ 15 56491 99 608 778 860 904 07 57015 60 63 224 52 86+ 466 707 818 58423 383 711 828 14 82 59078 202 429 526 848 64 933 60092 138 308+ 46 93 96 648 61077 210 21 35 32 480 82 585 659 703 62502 65 819 63008 340 758 880 64023 86 176 287 430 507 643 739 65105 367 539 67 81 98 99 626 812 66273 474 74 67398 44+ 87 666 83 856 937+ 68014 20 95 438 42 516 55 623 835 55 942 69129 61 378 84+ 419 66 510+ 813 79 70021 39 126 85 297 614 67 78 817 26 71007 65 204 323 432 59 563 611 996 72067 86 335 90 502 915 66 73379 428 576 625+ 808 14 68 74248 77 381 431 535 630 40+ 48 948 47 75003 484 520 604

76094 112 220 66 380 89 400 799 823 68 959 77151 360 514 744 883 88 971 78265 676 756 878 988 79253 55 643 992 80075 179 386 486 684 827 73 922 81024+ 108 95 526+ 79 92 793 915 91+ 82008 98 267 356 95+ 558 61+ 756 885 83068 186 89 404 15 63 68 511 27 53+ 649 84226 95 362 445 77 526 78 759+ 94 85110 43 48 761 68 86027 115 391 844 59 927 71+ 84 87005 82 314 420 74 523+ 614 789 954 81 97 88105 234 356 530 680 817 74 803 27 36 89180 96 252 436 41 53 827 902 29 90040 86 244 89 424 74 706 825 55 91925 92141 320 44 407 500 48 87+ 743+ 75 873 93474 598 630 45 774 813 35 952 61 942 39 389 433 87 629 896 95014 171 537+ 84 679 86 963 85 98 442 564 705 64 863 951 97064 140 249 399 569 75 694 773 83 98055 387 930 30 49 70 99004 79 114 62 391 519 100067 114+ 68 222 330 35 741+ 933 100107 206 481 891 102094 371 635 783 811 103120 29 62 304 10 508 86 706 36 884 105053 313 410 605 748 871+ 928 79 106022 158 260 464 566 658 701 845 65 934 40 81 107078 325 444 96 638 782 108030 48 62+ 431 774 984 109080 85 171 892 98 971 110044 274+ 336 97 527 635 733 45 111169 576 81 645 944 112081+ 168 80 91 316 50 446 800 49 74 113132 80 215 26 41 329 76 475 85 539 638 796 827 909.

114023 26 63 373 621 705 809 89 115013 280 455 607 775 918 116102 212 317+ 388 600 620 715 64 834 117367 77 80 560 667 118003 345 68 776 800 29 938 119099 198 338 47 471 527 590 120004 48 141 208 93 789+ 884 950 121268 570 688 70257 122040 447 70 572 800 66 68 79 123303 419 69 88 813 838 43 124081 159 219 92 605 77 125069 102 61 257 378 466 597 699+ 707 14 57 849 991 126123 453 551 719+ 68 92 97 963 127047 416 544 128171 214 90 345 46 667 762 874 90 905 129320 505+ 678 763 815 944 130039 163 202 28 344 491 557 699 840 131011+ 27 84 120 32 65 70 94 433 670 84 701 132191 360 695 753 133083 109 16 31 639 134038 231 77 96+ 310 94 737 840 990 135071 179 375 641 787 806 136007 8 49 65 264 497 929 137011 277 444 720 32 910 138253 383 445 512 21 686 710 999 139328 411 140002 42 369 584 652 41002 5 80 123 277+ 97 362 517 142041 269 333 401 581 96 619 143070 229 345 936+ 46 144083 125 249 450 590 642 902 38 90 145078 127 248 449 557 795 146025 48 266 76 652 863 147013 51 71 124 449 61 514 616 66 704 48 818 54 972 148450 618 89 754 96 899 988 149011 87 109 212 43 442 589 631 916 150021 35 65 237 356 725 32+ 151489 641 710 13 879 945 152269 342 435 96 689 942 153072 105 98 326 442 581 647 61+ 710 154301 40 90 486 520 646 837 46.

1 די ליסטע פון שעפערישע און בויענדע ציוניזם — 1
איז די פעראייניגטע ליסטע פון ציוניסטישע צענטראל־קאמיטעט אין פוילען — ליסטע נומער 1

הערצל־אקאדעמיעס

היינט אווענד קומט פאר אין לאקאל פון „אגודת ציון" א הערצל־אקאדעמיע מיט דער בעטייליגונג פון: לאוניק א. יאעל, ה' צבי און ש. ליפעל.

* * *

מיטוואך קומט פאר אין פארק העלענאוו א גראנדיעזע אקאדעמיע, געווידמעט דעם 29 יאהרטאג פון פערשטארבענעם ציוניסטישען מנהיג ד"ר טעאדאר הערצל ז"ל. אין דער אקאדעמיע נעהמט אנטייל דער עהרען־פרעזעס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען, דעפ. יצחק גרינבוים וועלכער וועט רעפערירען אויף דאס טעמא: „די היסטארישע מיסיע פון ד"ר הערצל און די איצטיגע לאגע אין ציוניזם". דעם מוזיקאלישען טייל וועט אויספיהרען דער אבערקאנטאר פון דער ווארשאווער סינאגאגע ה' משה קוסעוויצקי.

שרפות

(2) עהערנעכטען איז אין דער וואוינונג פון פנחס רובין (זאכאדניא 52) פון א ליכט אויסגעבראכען א שרפה.

אין משך פון א האלבער שעה האבען פייערלעשער די שרפה איינגעלאשען.

דער היזק גרייכט 1 500 זלאטעס.

* * *

(2) עהערנעכטען ביינאכט איז אויסגעבראכען א גרויסע שרפה אינם דארף אסיאקאוו הינטער וולין.

מיטן פייער זענען אוועק 10 געביידעס מיטן לעבעדיגען און טויטען אינווענטאר.

דער היזק בעטרעפט א פאר צעהנדליג טויזנד זלאטעס.

לאדזער גימנאזיום'ס
וואס האבען בעקומען פולע און נישט קיין פולע רעכט

(2) דער לאדזער שול־אינספעקטאראט האט נעכטען בעקומען א רשימה פון שולעס, וועלכע עס איז לויט א דעציזיע פון קולטוס־מיניסטעריום, אנערקענט געווארען רעכט אויפ'ן יאהר 1933/34.

פולע רעכט האבען בעקומען פאלגענדע לאדזער שולעס:

פויליש גימנאזיום א. נ. פון מארשאל פילסודסקי.

פויליש בעזעלשאפטליך גימנאזיום.

פריוואט - גימנאזיום אויפ'ן נאמען פון סקארופקי.

מענער־גימנאזיום א. נ. פון זשימאווסקי.

מענער־גימנאזיום פון סוחרים־פעראיין.

פרויען־גימנאזיום פון מיקלאשעווסקא.

פרויען־גימנאזיום פון יאנינא פריסיעוויטש.

פרויען־גימנאזיום פון פענטקאווסקא און מאשינסקא.

פרויען־גימנאזיום פון סקשיפקאווסקא.

פרויען־גימנאזיום פון אזשעשקאווא.

פרויען־גימנאזיום פון צעציליא וואשטשינסקא.

ערשטע יודישע מענער־גימנאזיום.

פריוואטע פרויען־גימנאזיום פון מארטא האכשטיין.

נישט קיין פולע רעכט האבען בעקומען:

קאעדוקאציאנס־גימנאזיום פאר דערוואקסענע.

מענער־גימנאזיום א. נ. פון באלעסלאוו פרוס.

פרויען־גימנאזיום א. נ. פון קאנאפטשינסקא־סאבאלעווסקא.

פרויען־גימנאזיום „קולטורא".

דאס צווייטע יודישע גימנאזיום.

דאס גימנאזיום צו פערשפרייטען בילדונג און טעכנישע וויסענשאפט צווישען יודען.

דאס פרויען־גימנאזיום פו יוזעף אב.

די פרויען־גימנאזיעס פון יאשונסקא־זעליגמאן פון סאלאווייטשיק־מאגאליף.

דאס העברעאישע פרויען־גימנאזיום.

דאס מענער־גימנאזיום פון קאצענעלסאנען.

דאס דייטשע מענער־גימנאזיום.

דאס דייטשע פרויען־גימנאזיום.

דאס פרויען גימנאזיום פון אניעלא ראטערט.

בעפרייט דעם ארעסטירטען וואלפיש

ווי בעקאנט איז אין צוזאמענהאנג מיט דעם געשלעג אויף קאשטשושקי 21, בעת וועלכען ס'איז שווער פערוואונדעט געווארען דער לינקער פועלי־ציוניסט זילבערשטיין — ארעסטירט געווארען דער מיטגליד פון ברית־החיל וואלפיש. די פאליציי האט נאכ'ן אדורכפיהרען די אויספארשונג נעכטען וואלפישען בעפרייט.

היינט — גראנדיעזע גארטען־פערוויילונג לטובת עזרת־עניים

היינט קומט פאר אין העלענאוו א גרויסע גארטען פערוויילונג. די גאנצע הכנסה געהט לטובת דער פילאנטראפישער געזעלשאפט „עזרת עניים".

דער דאזיגער יונגער פעראיין האט שוין איצט בעוויזען צו ענטוויקלען א ברייטע טעטיגקייט לטובת די ארימסטע שיכטען ביי אונז אין שטאט. די קיך אויף אלעקסאנדריסקא 19 גיט ארויס 600 מיטאגען בכבוד'ע ארימעלייט אהן רעש און טומעל. ווייטער ווערט אויך אלע געבימען געהאלפען די וואס נויטיגען זיך אין הילף. ס'איז דער חוב פון דער בעפעלקערונג צו אונטערשטיצען פינאנציעל „עזרת עניים", דורך בעזוכען די היינטיגע פערוויילונג אין העלענאוו.

אז ס'איז נישטא מיט וואס צו לעבען...
טראגעדיע פון אן ארבייטסלאזע ביוראליסטקע

(2) נעכטען איז אין פאבריקס קאנטאר אויף פיעטריקאווער 174 געקומען די ארבייטסלאזע ביוראליסטין, די 24 יעהריגע העלענא קובאצקא (דערוויל איז נאך נישט בעוואוסט, וואו זי וואוינט) און געבעטען מ'זאל איהר געבען עפיס א בעשעפטיגונג.

אז מ'האט איהר אין דעם אפגעזאגט, איז זי ארויס אויפן קארידאר פונם קאנטאר, און אויסגעטרונקען א גרויסע דאזע פון זאלץ־זויער.

פאגאטאוויע האט זי אין א גוסס'ן און בעוואוסטלאזען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

לעצטע גאסטשפילען פון די „ווילנער"
מאנטאג א פאפולערע פארשטעלונג

נאך געציילטע טעג בלייבען די „ווילנער" אין אונזער שטאט. די אויפפיהרונגען זייערע „שריי כינע" האט אויך אין לאדז, פונקט ווי אין ווארשא, ארויסגערופען א שטורמישען ערפאלג.

„שריי, כינע" געהערט צו די שענסטע פערלען פון רייכען רעפערטואר פון דער „ווילנער טרופע". די יודישע ביהנע האט שוין לאנג נישט געהאט אזא אינטערעסאנטע פארשטעלונג.

היינט, זונטאג 2 פארשטעלונגען.

כדי מעגליך צו מאכען דער יודישער ארבייטערשאפט און אינטעליגענץ צו זעהן די סאציאלע דראמע פון אונזער צייט, ווערט צוגעגרייט א ספעציעלע פארשטעלונג צו ביליגע פרייזען אויף מארגען, מאנטאג, דעם 17. ד.ח. 9 אווענד.

דער דאלאר שטייגט

(אג) אויפן נעכטיגען דאלאר־מארק אין פריוואטען פערקעהר איז דער דאלאר געשטיגען אויף 6,30-6,25 זל. דערביי איז די נאכפראגע אויף דאלארען שטארק בצוואקסען, ביי א גלייכצייטיגע פולשטענדיגען מאנגעל אין אנבאט. אויך די באנק־פאלסקי האט נעכטען געהעכערט דעם קורס, צאהלענדיג 6,12 ד.ה. מיט צוויי פונקטען מעהר ווי מיט א טאג פריהער.

Dr. R. Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעלגאס 19, טעל. 125=17
נעהמט אן פון 1–2 בייטאג און פון 4–7 נאכמ.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר ווענערישע און געשלעכטס־קראנקה
צעגעלניאנא 7, טעל. 141 32.
נעהמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד, זונטאג פון 9–11 בייטאג.

טעאטער „סקאלא"
יודיש דראמאטיש טעאטער אין פוילען
XVIII יאר
ווילנער טרופע
אנס.: מ. מזאה
היינט, זונטאג 2 פארשטעלונגען: 12 בייטאג צו ביליגסטע פרייזן און 9.15 אוונט
שריי, כינע!
פאסירונג אין 9 רינגען פון סערגיי טרעטיאקאוו. - יודיש: מ. ט.
רעזשי: יעקב ראטבוים.
סצענ. אויספירצמונג: שמעון סירקום. קלאנגען מאנטאזש: ה. קאן.
אכטונג! די „ווילנער טרופע" שפילט אין לאדז ביז מיטוואך, ד. 19 ד.ח.
בילעטען צו בעקומען אין טעאטער „סקאלא" פון 11—2 און פון 5 נאכמ.

בעפאר איהר פאהרט אויף ערהאלונג!
קויפט איין | קויפט איין
נייעסטע פערפומען
ערשטקלאסיגע פודערן, טואלעט־זייפען זאווי אלערלייע מאדערנסטע קאסמעטיק צו פאבריקס־פרייזען
אין דער בעקאנטער פערפומעריע
י. דרוקער
5 זאוואדזקא 5
טעל. 92-175
רעעלע און סאלידע בעהאנדלונג!
הורט און דעטייל
הורט! | דעטייל!

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע
3־טע קלאס, 3־טער טאג

10.000 zł. na Nr. 7477.

5,000 zł. na Nr. 23213.

Po 2.000 zł. na N-ry 102058 114526 115798.

Po 1.000 zł. na N-ry 92130 94058

P 500 zł. na N-ry 7928 14726 35371+ 39277 661711 71578 13913 76132 80964 89233 90904+ 101271 103420+ 147270.

Po 400 zł. na N-ry 5163 6424 18156 68416 68709 72057 77750 79158 87382 87779+ 99149 112720 117910 119469 119562 119914 124169 124422 128472 140619 146304.

Po 300 zł. na N-ry 2327133100 43374 67146 72123 120353 122117 122855 123307 125457 130101+ 134356+ 147186+ 152421.

Po 250 zł. na N-ry 12218 17151 17962 21848 24108 26462 30885 31583 42346 48582 73107 87228 90029 95814 88197 98890 101618 107534 112360 131529 133480 135531 152820.

Po 200 zł. na N-ry:

234+ 345+ 447 69 531 645 732 69+ 815 921 1023 323 409 745 67 972 2057 242 371 511 603 47 58 96 711 838 904 3123 76263 367 417 755 91+ 817 43 993 4180 205 58 398 403 87 534 650 5079 120+ 271 357 632 62 811 6691 808 984 7010 529 775 95 801 8033 98 407 37 537+ 9541 92 603 906 10113 201 53 396 727 933 11998 12086 87 300 16 24 43 488 663 823 916 13204 72 362 463 75 528+ 721 34 39 926 14039 154 88 248 67 486 564 823 15015 213 410 592 766 891 16062 164 307 43 716 959 17289 325 88 531+ 18277 79 89 351+ 687 98 764 825 993 19012 82 291 529 663+ 718 923 20341 455 631 74521053 111 22007 168 299 401+ 514 50 62 86 267 556 972 98 23071 155 271 525+ 606 95 841 997 24162 201 65 431+ 29 573 708 956 25202 42 440 598 613 46 56 78 869 26043 47 60 113 215 322 87 404 82 94 632 54 55 823 981 27063 201 433 73 85 881 28108 87 218 48 306 16 474 562 884 29048 59 153 355 563 30382 557 31071 442 559 32309 87 459 724 54 76 77 884 942 42 92 33011 107 304 24 575 699 705 37 910+ 53 34042 97 154 214 458 865 35136 250 400 38 681 36101 88+ 314 442 606 917 37297 446 66 542 79 96 623 28 92 706 18 941.

38049+ 53 187 490 535 608 65 69 949 92 39018 143 325 57 62 78 439 521 702 916 40 40040 179 263 327 60 510 665 735 857 69 79 41017 37 121 24 63 244 88 319 84 636 52 757+ 814 42070 157 268 79 354 583 769 81431 822+ 43046 139 268 380 459 74 686+ 808 917 61 44062 108 49 68 221 485 557 45437 45647 81 97 708 817 18 68 927 46204 27 36 459 551 697 838 50+ 47014 349 96 422 84 596 763 830 41 48042 184 383 570 669 49255 316 561 83 897 50096 142 377 589 645+ 706 852 987 51026 81 215 862 939 52172 217 724 72 825 53260 334 401 585 94 655 804 914 54136 224 43 354 405 19 670 950 55318 502 79 91 56208 52 413 649 726 882 95210 17+ 476 876 960 62 96003+ 155 596 671 79 707 879 916 44 77 57463 581 778 838 96 979 58005 21 71 99 171 556 59130 274 363 529 60131+ 33+ 270 82 93 576 782 809 61268 313 410 618 830 62009+ 50 61 227 75 389 418 89 550 629 866 63094 762 972 64302+ 406 18 58 503+ 54 966 65120 35 247 78 331 447 830 66020 257 332 482 818 952 67002 246 304 806 74 68008 146 53 353 67 86 471 791 804+ 935 69149 381 99 406 62 80 577 818 70085 144 286 397 664 759 98 71215 18 366 539 665 734+ 955 72102 47 282 429 515 40 805 908 39 73024 47 151 67 245 503 23 56 825 95 74523 705 967 75010 241 417 504 63 663 969 86

76037 132 251 482 87 508 732 842 920 77 77083 89+ 176 78 256 454 61 88 525 627 750 89 815 64 78015 678 899 920 79114 58 202 659 791 92 80190 648+ 885 962+ 64 1 81010 90 577 614 711 970 82257+ 391 507 608 28 71 83054 113 17 244 361+ 93 702 4 37 895 965 84146 77 275 330 75 516 50+ 626 962 85057+ 383 456 706 987 80048 167+ 292 750 858+ 900 60 87392 561 656 779+ 88 899 88076 142 243 62 647 70 769 98 89232 33 570 90190 239 57 81 308 21 35 71 75 594 668 821 902 25 49 91001 105 908 92130 214 419+ 99 657 778 913 93102 324 431 709 41 993 9400 58 122 322 427 226 310 47+ 549 646 879 91 97036 55 173 235 361 443 89 580 606 720 806 66 77 98060 164 361 505 667 775 91+ 801 99342 749 74 916 40 100113 298 321 49 573 891 101015 146 27 92 367 70 636 833 964 02026 58 285 549 700 50 103124 311 43 420+ 22 652 703 846 93 104055 194 287 562 729 872+ 105070 274 327 550 627 787+ 8222 926 106013 92 462 624 747 87 887 989 107081 123 48 370 82 509 766 874 108528 723 64 75 801 912 109037 157 295 328 419 38 548 769 110036 122 304 59 464 576 111006 51 82 160 99 201 16 479 83 681 740 815 906 43 112233 38 360 541 652 14 20 35 86 838 113121 288 328 592 989.

114147 250 402 527 789 849 115558 82 832 6031 198 306 479 117022 170 462 63 602 11 8336 490 711 28 838 903 18+ 119102 285 509 08 85 120019 66 307 834 985 121022 110 53 252 57 754 924 122010 235 674 98 123051 110 216 409 453 535 604 70 749 928 124055 189 308 507 58 70 72 649 833 74 906 125039 130 251 727 814 97 126292 313 573 656 97 899 982 91 127090 211 455 675+ 797 944 128010 30 525 723 952 86 129081 205 770 989+ 98 130203 332 474 630 33 720 999 131150 231+ 759 88 132149 220+ 68 411 28 65 69 634 737 957 133136 47 92 255 484 611 81 756 855 134187 276 336 548 692 809 42 920 139108 49 295+ 382 422 83 549 57 652 78 91 971 92 136137 276 96 304 13 74 721 875 918 25 90 137131 70 262 329 491 756 138031 61 148 260 541 787 811 948 139085 225+ 338 479 83 535 726 140031 110 312 21 414 525+ 41 633 37 69 844 141035 69 373 485 688 728 142191 385 426 566 43097 351 678 796 144077 205 386 401 545+ 623 847 48 52 64 145042+ 189 204 351 85 492 576 865 907 146658 736 45 815 90 147084 118 53 334 506 49 678 726 836 148138 430 60 61 519 38 742 74 943 75 149052+ 203+ 25 608 809 992 150555 846 76 963 151382 564 152003 198 304772 811 153074 132 324 454+ 622 735 154438 40 41 91 581 601 57 715 906

דער רוף פון קערפּער

48)

סענסאַציאָנעל-עראָטישער ראָמאַן

די אויפפיהרונג פון סעווערינאַ'ן האָט נישט ענטשפּראָכען קיין איינע פון גיוסאַנ'ס השערות.

זייענדיג זיכער אין דעם, אַז גיוסאַן וועט רעדן מיט איהר מאַן און איבערצייגט אין דעם פערטראַכטען פּלאַן, האָט זי זיך באַנוצט מיט דעם איינציגען—לויט איהר מיינונג—מעגליכען שוץ-מיטעל.

– מיין מאַן איז נישטאָ אין דער היים, — האָט זי קאַלט געענטפערט.

און זי האָט אָפּגעלייגט דאָס טרייבעל.

גיוסאַן האָט אויפגענומען דעם דאָזיגען פערצווייפלונגס-אַקט אַלס גרויסהאַלטעריי.

הייסט עס, אַז עס איז איהם נישט געלונגען זי איינצוביסען.

– זי וועט נאָך קומען צו מיר, און זיך בעטען, איך זאָל רחמנות האָבען, – האָט ער אַ טראַכט געטון.

אומגעפעהר אין אַ שעה שפּעטער נאָכן קלינגען, האָט דאָס קאַמער - מיידעל געמאָלדען סעווערינאַ'ן, אַז מיט איהר וויל רעדען עפּעס אַ יונגערמאַן.

– ער האָט נישט אָנגעגעבען זיין נאָמען — האָט זי געזאָגט – נאָר ער זעהט אַזוי קאָמיש אויס מיט זיינע גאָלדענע צייהן.

– בעט איהם אַריין.

ביי אַנדערע אומשטענדען וואָלט סעווערינאַ געוועזען אויסער זיך פון מאַרסעל'ס דערשיינען, אָבער איצט, ביי איהר טרויעריגען געמיטס-צושטאַנד, האָט זיין אָנקומען זי בלויז פערוואונדערט.

איהרע אַלע געדאַנקען זענען געווענדעט געווען צו גיוסאַנען און אויף אַלדאָס איבעריגע האָט זי פערלוירען די פעהיגקייט צו רעאַגירען.

מאַרסעל... היפּאָליט... מיט זיי וואָלט זי זיך געקענט צוזאַמענרעדען.

אָבער וויאַזוי זאָל זי בעפרידיגען די דאָזיגע קאַלטע, אומברחמנותדיגע בריאה גיוסאַנען, וועלכער האָט זיך נישט געפּרובט צו בעהערשען איהר קערפּער, נאָר צו דערשטיקען און בעזיגען איהר נשמה?

– זייַ בעגריסט, מאַרסעל, – האָט סעווערינאַ איהם בעגעגענט מיט אַן'אויסערגעוועהנליכער רוהיגקייט.

מאַרסעל האָט זיך נישט געריכט אויף אַזאַ קבלת-פּנים, און די ווערטער, וועלכע ער האָט געזאָלט וואַרפען סעווערינאַ'ן אין פּנים אַריין, זענען איהם געבליבען שטעקען אין האַלז.

דער טרויעריגער אָנזעהן פון סעווערינאַן האָט איהם אינגאַנצען געמאַכט צוטומעלט.

ער האָט זיך געפיהלט אין דעם אויסגעפּוצטען גאַסט-סאַלאָן נישט מיט אַלעמען.

ער האָט אַ קוק געטון אויף איהר און ביסלעכווייז איז זיין כעס פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַלץ-וואַקסענדער פערוואונדערונג.

– וואָס וועסטו זאָגען, מאַרסעל? – האָט סעווערינאַ, ווי פריהער, פריינדליך אַ פרעג געטון.

– דו וואונדערסט זיך נישט, וואָס איך בין געקומען אַהער? ... דו פרעגסט מיך גאָרנישט ווי אַזוי איך האָב דיך אויסגעפונען?...

זי האָט האַפנונגסלאָז אַוועקגעמאַכט מיט דער האַנד, און אַטאַ די בעוועגונג האָט איהם אַ טיפען שטאָך געטון ביים האַרץ.

ער האָט זי ליב געהאַט אַ סך שטאַרקער, ווי מען האָט עס זיך געקענט פאָרשטעלען: צוליב איר איז ער גרייט געווען צו פערגעסען וועגען זיך.

– וואָס איז עס מיט דיר בעלאַראַנאַ? – האָט ער א פרעג געטון.

דער אומקלאָהרער דורשט פון זיין קערפּער האָט איהם געצוואונגען זיך צו דערנעהנטערן צו איהר.

סעווערינאַ האָט דערשראָקען אַ קוק געטון אויף דער טיר...

– רוף מיך נישט אַזוי... מען טאָר עס נישט..

– איך בין גרייט צו טון אַלץ ווי דו ווילסט.. איך בין נישט געקומען אַהער, כדי צו מאַכען דיר נייע שוועריגקייטען.

אין דער אמת'ן האָט ער פערגעסען וועגען דעם, וואָס עס האָט איהם דאַ אַהערגעבראַכט, און ער האָט פאָרטגעזעצט:

– איך וויל ב"ויז הערען פון דיר, דו זאָלסט מיר זאָגען, חלמאי דו ביסט אַוועק פון מיר, און ווען איך וועל דיך קאָנען ווידער זעהן. פערשטייסט.

אויף זיין פּנים האָט זיך אויסגעמאָהלט טיפע זיכערקייט, און ער האָט צוגעגעבען:

– פערשטעהסט... ס'איז דערפאַר, ווייל איך מוז דיך זעהן!

סעווערינאַ האָט פערוואונדערט אַ שאָקעל געטון מיטן קאָפּ.

זי האָט זיך נישט געקענט פאָרשטעלען, וואָס זי האָט נאָך געקענט טראַכטן וועגען דער צוקונפט.

– אַלץ איז געענדיגט – האָט זי געזאָגט.

– וואָס געענדיגט?

– ער וועט איהם דערציילען וועגען אַלץ.

און די פּלייצעס זענען איהר אַראָפּגעפאַלען, דער בליק האָט פערלוירען דעם זין, און מאַרסעלען איז געוואָרען אונהיימלעך.

שוין ביים סאַמע אָנהויב שמועס האָט זיך איהם אויסגעוויזען, אַז מיט סעווערינאַן האָט עפּיס פּאַסירט, און אַז זי איז נישט ביים פולען זינען.

מיט אַ האַסטיגער בעוועגונג האָט ער זי אָנגעכאַפּט ביי דער האַנד, בעמיהענדיג זיך זי אָפּצואוועגדען פון די געדאַנקען, וואָס האָבען זי געמאַטערט, און צוריקקעהרען זי אין אַ נאָרמאַלען מעמד.

– רעד קלאָהרער! — האָט ער א זאָג געטון.

– אַ גרויס אומגליק איז מיר געשעהן, מאַרסעל... מיין מאַן וועט זיך וועגען אַלץ דערוויסען...

— ס'שטימט! דו האָסט דאָך אַ מאַן! — האָט דער יונגערמאַן פאַמעלעך געצויגען די ווערטער, און ס'איז שווער זיך געווען צו אָריענטירען, צי האָט אין זיין שטים געקלונגען פערוואונדערונג, צי אייפערזוכט.

– דאָס איז ער?

און ער האָט אָנגעוויזען אויף דער פאָטאָגראַפיע, וואָס איז געשטאַנען אויפן קאַמען.

דאָס איז געווען סעווערינאַס בעליבטע פאָטאָגראַפיע פון וועלכער פּיערס אויגען האָבען אַרויסגעגלאַנצט מיט זייער בעוואונדערער צאַרטקייט און ערליכקייט.

סעווערינאַ האָט זיך שוין פון לאַנג נישט געהאַט געקוויקט מיט דער דאָזיגער פאָטאָגראַפיע. און איהר האָט זיך אויסגעוויזען, אַז זי האָט די פאָטאָגראַפיע קיינמאָל ריכטיג נישט געזעהן – אַזאַ שטאַרקען איינדרוק האָט זי איצט געמאַכט אויף איהר.

מאַרסעל'ס פראַגע האָט געצוואונגען אויפצולעבען די דאָזיגע פאָטאָגראַפיע.

איבער איהר לייב איז אדורך אַ ציטער, און אַ זיפץ טוענדיג, האָט זי געענטפערט:

– אַזוי טאָר עס נישט זיין... מיר טאָרען זיך נישט צושיידען.

און ווי פון היץ רעדענדיג, האָט זי פאָרטגעזעצט:

– געה אַוועק, איך בעט דיך, געה אַוועק!.. ער וועט דאָך באַלד אָנקומען... איהם איז דאָך סייווי בעשערט צו דערוויסען זיך וועגען אַלץ...

– האָרך-זשע מיך אויס... איך וויל דיר העלפען...

– ניין, ניין... קיינער קאָן מיר נישט העלפען...

און מיט א ווילדער ענטשלאָסענקייט האָט זי זיך געפּרובט אָפּשטויסען איהם צו דער טיר.

מאַרסעל האָט זיך נישט געגענגעשטעלט, נאָר ער האָט א זאָג געטון.

– איך וואַרט אויף ידיעות פון דיר... „האָטעל פראָנטאָמאַטען" אויף דער פראָנטאָמאַטען-גאַס. ס'וועט גענוג זיין, אַז דו וועסט בלויז א פרעג טון אויף מאַרסעל'ן... אַז דו וועסט נישט קומען – וועל איך דאַ אין צוויי טאָג אַרום ווידער קומען...

ער האָט זי געצוואונגען צוויי מאָל איבערחזר'ן דעם אדרעס, און איז אוועק.

(פאָרטזעצונג קומט),

ווילדע געצענדינערישקייט ביי די היטלעריסטען

(ענדע פון דער 5־טער זייט)

און פערביטערט געריהרט אויף די יודישע פּראָטעסט־מיטינגען, און ריכטיג האָט אויסגערופען אַ דייטשער גלח: „קריסטוס ווערט איצט נישט געקרייציגט פון יודען, ער ווערט צוזאַמען מיט זיינע ראַסען־ברידער פערפאָלגט פון געצענדינער".

עס איז שוין אונז יודען בעשערט אַז אין יעדען גרויסען היסטאָרישען קאַמף צווישען רעכט און אומרעכט, צווישען פינסטערניש און ליכט,, צווישען פאָרטשריט און רעאַקציע, זאָלען מיר זיין די ערשטע אין די רייהען פון די קעמפער, און זאָלען ליידען צוזאַמען מיט די בעסטע, נישט מיט די ערגערע.

אין דייטשלאַנד זיצען יודען אין די תפיסות, און ווערען געפּייניגט צוזאַמען מיט די בעסטע און שענסטע און איידעלסטע מענשען פון דייטשען פאָלק, יודען ווערען מיט זיי צוזאַמען פערניכטעט און געהען מיט זיי צוזאַמען אין גלות.

אין קאַמף צווישען מיטעלאַלטער און דער נייער צייט האָט מען יודען געברענט צוזאַמען מיט די פּרעדיגער פון מענשען־ליבע און די פרייסטע גייסטער פון יענער צייט, און מיר האָבען דאָך אַרויסגעשיקט אויף דער וועלט נביאים וועלכע האָבען נאָך מיט דרייטהאַלבען טויזענד יאָהר צוריק געפּרעדיגט די אידעען פון שלום און יושר, צו וועלכע די הייטיגע, מישטייגס געזאָגט „קולטורעלע", „גייסטיג ענטוויקעלטע" פעלקער זענען נאָך נישט דערוואַקסען.

מיר האָבען שפּעטער פערשפּרייט די ערשטע קריסטליכע אידעען אויף דער וועלט, און נאָמען פון אַלע אונטערדריקטע געגען די טיראַנען פון רוים.

און אין דער נייער צייט האָבען מיר געגעבען דער וועלט מאַרקס'ן, און עס איז קיין וואונדער נישט ווען מיר טראָגען די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די נביאים און פאַר מאַרקס'ען. דאָס איז נישט קיין אומגליק. דאָס איז אַ גרויסער כבוד. סוף־כל־סוף ליידען אַלע פעלקער און ברענגען מיליאָנען בלוטיגע קרבנות, און עס איז סוף־כל־סוף בעסער צו ליידען פאַר גרויסע וועלט־אידעען פאַר די איידעלסטע און שענסטע אידעאַלען, וואָס בעציהען די מענשהייט, איידער צו ליידען און פערגיסען דאָס בלוט פאַר אַ פינסטערען חיהשען נאַציאָנאַליזם, און אויב דאָס איז אונזער שיקזאַל, טאַ לאָמיר עס ליידען גאַנץ גוטוויליג אָננעהמען, איידער איבער גאָט וואַלד.

מיר מוזען דרייסט אויפנעהמען דעם קאַמף געגען דער פינסטערער, בלוטיגער, געצענדינערישער מאַכט. אָבער דאָס שטערט נישט אונז גלייכצייטיג אויפצוקלערען די מיליאָנען אויפריכטיגע קריסטען, וועלכע גלויבען אין די בעסערע טיילען פון דער קריסטליכער לעהרע, וואָס פאַר אַ געפאַהר עס רוקט זיך אויף זיי. (פאָרוו.)

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג און סאָלסועלע בעראַטונג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

נעהמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג

פאַר אונבעמיטעלטע — הלנשניצע-פרייזען.

ארטאָפּעדישער אַנשטאַלט

באַנדאַזשען, גאָרסעטען, אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַטפוס-איינלאַגען בעגען פּיס-שמערצען אַלס נאָך גיפּס-אָבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּיעטריקאָווער 119, טעל. 231-81

Mieszkanie 3-pokojowe, 6-pokojowe, lokale parterowe na fabryczkę, garaż, suche piwnice do wynajęcia. - Południowa 28.

מאָטאָרען

עלעקטרישע נייע און געברויכטע

ביליגסטע קוועלע

רעפּעראַטור-ווערקשטעלן

[...]י פון קאָלעקטאָרען און אויפרודערער [...]נסטאַלאַציעס עלעקטרישע אַלער-ליי, נעאָן-רעקלאַמען

Inż. J. Reicher i S-ka

Południowa 28, tel. 210-00.

קליינע אַנאָנסען

1 זלאָטי

אַנאָנס ביז 15 ווערטער

לאָקאַלען

צו פערמיטען איינצעלנע שטובען אויף פראַנציסקאַנער גאַס. צו ערפאַהרען אויף פאָמאָרסקאַ 35, ביי אַ. צוקערמאַן.

גאָלדענער האַנדעלס-פונקט. אַ גרויס געוועלב אין הויף פון זאַפאַרט אָפּצוגעבען, נישט טייער און אָהן אָפּטרעט-געלד. די פּאָסעסיע האָט צוויי פראָנטען אַרויס-צוהעגגען שילדען. צו ערפאַהרען ביים זייגערמאַכער קאָשטשעלנאַ 3. 3760

צוויי צימער און קיך, פראָנט, מיט בעקוועמליכקייטען, פריש רעמאָנטירט, זאָפאָרט אָפּצוגעבען. בזשעזינער 10. וו. 15. 3752

קויף און פערקויף

איך האָב צו פערקויפען אַ נייע רענדער-מאַשין 156 אין בעסטען צו-שטאַנד. גאָלדמאַן, גלובנאַ 57. 3751

זעהר ביליג! צוליב אַפּרייזע איבער-צוגעבען איין קאָמפּלעט ניי איינגעריכטעט סאָדעוואַסער-געוועלב אין צענטרום-שטאָט צו ערפאַהרען אין ביוראָ „Lokumpol" פּיעטריקאָווער 55. 3746

לעטשניצע כראַברענאַ 4 רוג זגערזשער 87

נעהמט אָן קראַנקע פון אַלע ספּעציאַליטעטען

וויזיט 3 זל.

ווענעראָלאָגישער קאַבינעט. 3371

כירורגישער קאַבינעט

Dra med.

M. Kantora

איז געוואָרען איבערגעטראָגען

אויף זשעלאַנאַ 5

טעל. 112-22

נעהמט אָן פון 1–3 און פון 6–8 אָוו.

לעטשניצע-פרייזען.

געזונט איז אַן אוצר

אין די גאַראַנטיע פאַר'ן געזונט.

שלאָסעריי-אַרבייטען,

ווי אויף אויטאָגענישע שווייסונגען, טעמפּעל-בעאַרבייטונגען, מאַשינען-טיילען

פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאָנסטאַנטינער 11/13

גאַנץ לאָדז גיט צו רייניגען,

וואַשען און פאַרבען אין די בעקאַנטע אין לאָדז

בעמישע וועשעריי פון F. ROZENBERG

Łódź, Pomorska 7 i Piotrkowska 36

TEL. 167-49

פערקלענערטע פרייזען!

אויספּרישען און פּרעסען אַ גאַרניטור 1.75 זל. הויזען 90 גר. פּאַלטען 1.30 זל. עס ווערט בענוצט דער נייעסטער גלאַנץ פון דער כעמישער צראַבע מיט אַ נאָך ביז איצט נישט בעקאַנט כעמיש מיטעל.

וואַשען אַ קאָלנער 20 גר. אַ העמד 30 גר. קומט און איבערצייגט אייך.

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און דענטיסטישער קאַבינעט

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאָן 137-63

עס נעמען אָן דאָקטוירים ספּעציאַליסטען שיפּמאַן, וואַלינסקי, שמיר-געלד, קערשנער, שמער-לאַנוסקי, סלאָבאָדסקי, זאַלצ-וואַסער, איציקזאָן, סראַ-סאָווסקי, יאַקובזאָן און דענטיסטין סטאַראָפּאָלסקאַ.

DR.

H. REITEROWSKI

choroby płucne

wznowił przyjęcie

Ewangelicka 1, tel. 166-90

od 3-5 i od 7-8.

Dr. ALEXANDER MARGOLIS

אינערליכע קראַנקהייטען.

ספּעציאַליטעט: מאָגען און קישקעס

האָט זיך איבערגעצויגען

אויף פּושעיאָזד 20, טעל. 112-31

נעהמט אָן פון 5–6 נאָכמיטאָג. 3616

אַנאָנסען-פּרייזן פאַר אַ מילימעטער-שורה

פאַר'ן טעקסט—8 גר. פרייטאָג-און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפּאַלטען 4

אין טעקסט—40 " " " " 60—

נאָכ'ן טעקסט—12 " " " " 18—

אויסער דער שטאָדט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

נעקראָלאָגען—20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט, שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס מערערע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנאַמענטס-פּרייז:

אין לאָדז – 4 זלאָטעס אַ חודש מיט אָפּטראָגען א היים. אויף דער פּראָווינץ – 5 זל. א חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקאַ—1 דאָל.

פּעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס

פאַר'ן אינהאַלט און טער-מין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנט-וואָרטליך. די אַדמיני. איז אָפען בייטאָג און פייגאַכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.